Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Margarita decreti seu Tabula Martiniana

Martin <Gnesen, Erzbischof>

[Venedig], 2. Sept. 1486

S

urn:nbn:de:bsz:31-300308

Visual Library

¶ qui rem alienam deo conſecrat non rem ſʒ extimationem reſtituat.xiiij.q.vltima.comperimus.

De reſtitutione lapſoꝛum habes.l.di.fere per totuʒ Et in hoc opere vbi agitur de lapſis.

¶ in reſtitutione lapſoꝝ conſiderāda ē q̄titas criminis: vtrum ſit enoꝛme vel mediocre: q: quāto minus tanto facilius reſtituitur.l.di.q: tua.

Item qualitas criminis vtrum.ſ.ſit publicū vel occultum: nam publicatio multis impedit reſtitutionem.l.di.ſacerdotes ſi ꝛ.c.ſe.

Itē modus redeūdi.ſ.vtrū ſit conuictus vel ſponte confeſſus.nam mitius agitur cum ſponte confeſſis l.di.ſiquis p̄epoſtera.

Item modus ſatiſfactionis an.ſ.verus ſit vel fictus nam vere contritis facilius parcitur.l.di.bene.

¶ reſtituitur quis vt poſſit ad oīa pꝛomoueri.l.diſtinc.conſiderandū.vbi agitur quomodo petrus apoſtolus poſt negationem reſtitutus fuit.

Itē reſtituit̄ q̄s vt maneat tantū in ſuſceptis vt credentes hereticoꝝ.i.q.vij.ſaluberrimum.

Item reſtituitur quis vt tantum miniſtret in minoribus: vt ſcienter ſimoniaci.i.q.v.c.i.

Itē reſtituit̄ quis vt laicam tantū habeat cōionem vt doctoꝛ ꝛ auctoꝛ hereticoꝛum.i.q.vij.c.i.

Reſurrectio.

¶ eccleſia vt gaudium reſurrectionis inſinuet a paſcha vſq̄ ad penthecoſten nō ieiunat.xxx.di.ſiquis preſbyter.lxxvi.di.ſcire debet.

¶ oliʒ baptiſmus iō tēpoꝛe reſurrectionis fiebat; vt ſicut xp̄s reſurrexit a moꝛtuis; ſic nos in nouitate ambulemus.de conſe.di.iiij.pꝛopter.

Reuerentia.

¶ reuerentia alicui exhibetur ratione dignitatis vel ſuperioꝛis poteſtatis.xvi.q.ij.viſis.

¶ inutili p̄lato q̄diu ſuſtinetur reuerentia eſt exhibenda.xvi.q.vi.ſi foꝛtaſſis.

¶ ſubditi debent p̄latos reuereri cum affectu dilectionis.xcv.di.eſto.ij.q.v.haber.

Itē ipſis obediēdo.xciij.di.§.i.ꝛ.c.ſe.ij.q.vij.ſacerdotes.

Item ipſis ſubſequendo.xcv.di.non opoꝛtet.

Item eoꝛum officiū temerarie non vſurpando.xcv.di.preſbyter.

Item eoꝛum ſtatuta ſeruando.vij.q.i.quia.

Itē eos temerarie nō arguendo vel iudicando.xxi.di.nolite.

Item defectus eoꝛum non reuelando ſʒ potius cooperiendo.xcvi.di.in ſcripturis.

Reuelatio

¶ reuelatio diuina inſtruit in agēdis.vij.q.i.ſi ſ.

Itē reuelatio diuina dirigit i ſcripturis.ix.di.noli.

¶ confeſſio peccati occulta nulli penitus eſt reuelanda.ij.q.i.ſi peccauerit.

¶ fraudulētus ē q̄ reuelat archana.v.q.v.q̄ ābulat

De reuelatione diuina hēs vbi agit̄ de inſpiratiōne.

Rigoꝛ.

¶ ex conſideratione tempoꝛum ꝛ neceſſitatum rigoꝛ cānonum quandoq̄ temperatur.xiiij.di.ſicut quedam.

Itē vbi ſtrages multoꝝ timet̄ detrahendū ē rigoꝛi.l.di.vt conſtitueretur.i.q.vij.quotiēs a populis

¶ multi cānones inſtituti ſunt in rigoꝛe diſciplinę l.di.vt conſtitueretur.

Rogatio.

¶ rogationū tres dies ieiunandi ſunt ꝛ feriādi.de cōſe.di.iij.pꝛonūciandum.ꝛ.c.rogationes.

¶ tribus diebus rogationū ſerui ꝛ ancille ab ope ſeruili debēt eſſe liberi.de conſe.di.iij.rogatiōes.

¶ inter duos dies rogationum quadrageſimali cibo eſt vtendum.ibidem.

Roma.

¶ roma caput ꝛ pꝛincipatū obtinet nationum.ii.q.vij.beati.

¶ iura romanorum alijs gentibus non conueniūt i.di.ius quiritum.

¶ i q̄b[9] iura romanoꝝ ꝯſiſtūt hēs.i.di.ius q̄ritū.

¶ qui romanam eccleſiam ānihilat ipſum ſe hereticum inſinuat.xxij.di.oēs.

¶ romana eccleſia eſt pꝛincipium omniū eccleſiarū xxi.di.quāuis.

De eccleſia romana habes vbi agit̄ de papa: ꝛ vbi agitur de ſedibus.

Sabbatuʒ.

¶ die ſabbati non eſt feſtinādum ne iudaizare videamur.de cōſe.di.iij.peruenit.

¶ antichꝛiſtus iō faciet ſabbatū ꝛ dieʒ dominicū obſeruare: vt pp̄ obſeruationē ſabbati: iudeos ꝛ pp̄ obſeruationē dominice xp̄ianos at[t]raheret.de conſe.di.iij.peruenit.

¶ ſabbatū non vbiq̄ ſʒ ſm̄ aliqua loca ieiunatur.xij.di.illa.Exemplū ibi de matre auguſtini.

¶ dies ſabbati niſi pp̄ feſtiuitatē aut pp̄ īfirmitatē a carnibus ē abſtinendū.de conſe.di.v.q:.

Sacerdos.

¶ ſacerdos nomen habet compoſituʒ ex greco ꝛ latino quaſi ſacra dans.xxi.di.cleros.ante me.

¶ ſacerdotalis oꝛdo incepit a beato petro.xxi.di.ī nouo.

¶ maioꝛes ſacerdotes i ap̄lis minoꝛes in.lxxij.diſcipulis ſunt deſignati.xxi.di.§.i.poſt medium.

¶ ſacerdotes angeli ꝛ dij nuncupant̄.xi.q.i.ſacerdotibus.

¶ oꝛdo ſacerdotalis pꝛeeminet ſacerdotali regali.xcvi.di.duo.in pꝛin.ꝛ in fi.

¶ ipſe xp̄s eis reuerentiam adhibuit dum ad eos lepꝛoſos remiſit.i.q.i.nonne.

¶ ēt exempla gētiliū īducūt xp̄ianos ad reuerentiam ſacerdotum.xi.q.i.ſacerdotibus.

¶ miniſterio ſacerdotis ꝛ non alterius xp̄i coꝛpus conſecratur.xcv.di.ecce ego.circa me.

Item benedictio populis ꝛ gratia diuina datur.i.q.i.dictū ē.vi.q.i.ſacerdotes.

Item peccata delentur.i.q.i.ipſi ſacerdotes.

Item merito officij coꝝ futura reuelantur.i.q.i.dictum eſt a domino.Exemplū de caypha.

Itē ſacerdotes ſunt lumē mūdi.xciij.di.ſacerdotes.

Itē ſunt oīuʒ patres ꝛ magiſtri.xcvi.di.q̄s dubitet

¶ debent eſſe coꝛpoꝛe ꝛ mente mūdi; quia diuino

officio ⁊ ſacrificio debet eſſe intenti.i.q.i.neceſſe.
iii.q.vii.in grauibus.⁊.duo.c.ſe.
Item ſobrii.xxxv.di.vinolentum.
Item diſcreti ⁊ docti.xxxvii.di.per totum.xxxviii.
di.pluribus capitulis.
Itē debēt eſſe i officio ſuo cauti.xiiii.q.vi.c.i.in fi.
Item in veſtibus ⁊ geſtu debent eſſe maturi.xli.di.
clericus.
Q: ſacerdotes inſtituūtur ad laudandum deū: ⁊ ad
exemplum bone actionis.v.q.iii.quia xpus.
Q: ſacerdotes ratione obligationum tenentur ora-
re pro populo.i.q.i.ſacerdotes.
Q: ſacerdotes dicunt comedere peccata populi plu
ribus modis.videlicet precibus ⁊ orationib' pec
cata conſumendo.i.q.i.ipſi ſacerdotes.
Item oblatis pro peccatis vtendo.i.q.ii.paſtor.
Itē aliena peccata p cōſenſuz incorpando.ibidē.i fi.
Q: ſacerdotes horas canonicas hoſpitalitem ⁊ viſi
tationes infirmorū ſollicite exercere debent.xci.
di.preſbyter.
Q: non de facili eſt ſuſpicandū malū de ſacerdotib'
ex quo corpus xpi conficiunt.xi.q.iii.abſit.
Q: ordo ſacerdotalis non datur ppter ordinatum
tantū: ſed ēt propter alios quoꝝ miniſter eſſe dꝫ
⁊ ideo mundus eſt ſuſcipiendus q̄ alii ordines.i.
q.i.ſi qui epiſcopi talem.§.proximo.
Q: ſacerdotes mēbrorum deformitatem notabilem
habere nō debent.xlix.di.§.i.
Q: ſacerdotes propter multitudinem ſunt contēp-
tibiles.xciii.di.legimus.in fi.
Q: multi ſunt ſacerdotes noie: pauci opere.xl.diſt.
multi.
Q: non cathedra facit ſacerdotem: ſed ſacerdos ca
thedram.ibidem.
Q: nemo dei in eccleſia dei nocet plusq̄ qui pruerſe a
gens nomen ſacerdotis habet.lxxxiii.diſ.nemo.
Q: malus ſacerdos de ordine ſuo crimen ⁊ iudiciuꝫ
acquirit.ibidem.
Q: multi ſacerdotes nomē dei inquātuꝫ in eis ē de
ſpiciunt: ⁊ panē pollutum offerūt.xlix.di.ſacer-
dotes.
Q: magnum inconueniēs eſt ſacerdotē corpus xpi
conficientē imundū eſſe.i.q.i.ſacroſancta.⁊.c.ſe.
Q: ignominioſus eſt ſacerdos qui ſtudet diuitiis.
xii.q.ii.gloria.
Q: ſacerdos qui aliorum dꝫ audire confeſſiones de
bet eſſe in ſcientia diſcretus: ⁊ vita bonus.de pe.
di.vi.§.i.
Q: malus ſacerdos cōparat̄ ſymie.i.q.i.ſicq̇ iquit.
Q: mali ſacerdotes ſunt audiendi non imitandi.i.
q.i.ſignificaſtis.⁊.c.ſe.
Q: an promotus in ſacerdotem in mortali peccato
poſſit exequi officium ſuuꝫ.xv.q.vlti.per totum.
Q: peccatum eſt detrahere ſacerdotibus.vi.q.i.ſa-
cerdotes.
Q: graue peccatum eſt inuidere ſacerdotibus.vi.q.
i.ſunt plurimi.§.proximo.
Q: nemo debet audire miſſam a ſacerdote quē ſciti
dubitanter habere concubinā.xxxii.diſ.nullus.
Ubi exponit glo.Joānis q̄ hoc eſt indubitāter
ſcire qd ſcitur ſcientia iuris ⁊ non facti.⁊ ad hoc
expreſſe faciunt multa iura.vt.xv.q.viii.ſcilicitā-
tibus.lxxxiii.di.nihil.§.q̄q̄.i.q.i.multi.xxx.q
v.c.nec illud.§.his ita.⁊.c.nullam.nam ante ſci
entiam a nullo eſt recedendum.viii.q.iiii.nōne.
Q: autem ſacramenta a malis ſacerdotibus tradita
q̄diu tollerantur nō ſunt contēnenda: plura do
cent capitula q: ipſi non ſuis ſed xpi verbis ſacra
menta conficiūt.de conſe.di.ii.panis eſt.i.q.i.ſi-
gnificaſtis.⁊.c.xpus.⁊.c.ſe.
Quia ſacramenta a iuda proditore tradita: non fue
runt reprobata.i.q.i.dedit.
Quia ſibi iudicium tantū manducant ⁊ bibunt.i.q
i.per eſaiam.
Quia ſacramenta ſicut nec ſol a locis imundis per q̄
tranſit: ab ipſis nō inq̇nant.xix.diſ.ſm eccleſie.
Q: ipſi ſicut fax accenſa aliis lucent: quāuis ſibi no-
ceant.xv.q.vlti.c.vlti.
Quia ipſi velut lixiuium lauant ⁊ non lauātur.lxxx
iii.di.nihil.§.ſe.
Quia per eos ſacramenta velut aqua per lapideos
canales vbi nil generatur: tranſeūt ad locū ferti
lem.i.ad ſalutem alioꝝ.i.q.i.ſi fuerit.
Q: ſacerdos licite poteſt operas ſuas aliis locare.x.
q.ii.precarie.i.
Q: ſacerdos non debet aliis irrogare ſupplicium.
xxiii.q.v.hoc videtur.
Q: promotus in ſacerdotem tenet̄ vxori in neceſſa-
riis prouidere: non tamen tenetur debitū redde-
re.xxxi.di.omnino.
De ſacerdotibus habes vbi agitur de clericis ⁊ vbi
agitur de ordine.

Sacramentum.

Q: ſacramentum inuiſibilis gratie ē viſibilis forma.de cōſe.di.ii.ſacrificiū
Q: ſacramenta dicuntur q: ſub tegimento corpora
lium rerū diuina virtus coꝛūdem ſacramentoruꝫ
ſaluteꝫ operat̄.vnde ſecretis virtutibus ſacramē
ta dicuntur.i.q.i.multi.circa mediū.
Q: inter ſeptem ſacramenta eccleſie quedā dicūtur
neceſſitat̄ vt baptiſm'.de conſe.di.iiii.nulla pter
Itē confirmatio.de cōſe.di.iiii.nullus miniſtroꝝ.
Item eucbariſtia.de conſe.di.i.ois xpianus.
Item extrema vnctio.xxvi.q.vii.c.i.
Item penitentia.de pe.di.i.§.non poteſt.
Q: alia duo ſacramenta ſunt voluntaria.videlꝫ or-
do.lxxiiii.di.vbi iſta.
Item matrimoniū.xxx.q.ii.vbi non eſt.
Q: baptiſmus eſt ſacramentū intrantium.de cōſe.
di.iiii.nulla preter.§.porro.ante fi.
Q: confirmatio eſt ſacramentū pugnantiū.de cōſe.
di.iiii.ſpūs ſanctus.
Q: eucbariſtia eſt ſacramentū progredientium pp
qd ⁊ viaticū dicit̄.xxvi.q.vi.q̇ recedūt.⁊.c.d his
Q: penitentia eſt ſacramentū redeuntiū.xvi.q.vii.
his qui.de pe.di.iii.c.ii.§.ii.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Q: extrema vnctio eſt ſacramentum exeuntium. xx. vi.q.vij.c.ab infirmis.
Q: vnum ſacramentū dicitur alio maius diuerſis reſpectibus. videlicet effectu. vt baptiſmus. xxxij di.ad hoc vero.§.porro.
Item ſubiecto vt eucbariſtia.xcv.di.ecce.
Item ſignificatione vt matrimoniū.xxvij.q.ii.cū ſocietas.
Item miniſtri dignitate: vt confirmatio. de conſe. di.v.de his.ⁿ duo.c.ſeq.lxviij.di.quis.vñ verſus.
Maior in effectu: baptiſmus corpus ineſſe.
Coniugium ſigno maiori criſma miniſtro.
Q: ſacramenta a ſuis parochianis ſunt recipienda xvi.q.i.interdicimus.
Q: per preſbyterū nō per minorez clericū debent ſacramenta exhiberi. de conſe.di.iiij.preſbiteri q.
Q: ſpiritus ſanctus dat ſacramentis efficatiam per quoſcūqz miniſtrentur. i.q.i.multe.ⁿ.c.ita ſit. ⁿ.iiij.c.ſe.ⁿ.c.non nocet.
Q: ſacramenta ab imundis miniſtris coinquinari non poſſunt.i.q.i.remiſſionem.
Q: boiuz malicia ſacramenta non prophanat.i.q. i.nonne.
Q: ſacramenta a malis miniſtris ſunt accipienda quãdiu tollerantur.i.q.i.necz.ⁿ.c.oia.ⁿ.c.multi.ⁿ.c per eſaiam.xv.q.vlti.c.vltimo.
Q: ſacramenta ab heretico ſcienter non ſunt recipienda.xxiiij.q.i.c.vltimo.
Q: ab ipſis in forma eccleſie data ſacramenta virtutem habent.xix.di.ſecūdum.i.q.i.ſic autem.ⁿ.iij c.ſeq.ⁿ.c.ſicut.ⁿ.c.quod pro.
Q: ſacramenta ab ipſis in forma eccleſie non data: virtute carent.i.q.i.hij.qui.§.ſed notandum.
Q: virtutem non amittūt ſi per malū miniſtrum ī forma eccleſie exhibent.xxxij.di.preter hoc.§. verum.ⁿ.c.ad hoc vero.§.porro.i.q.i.ſi fuerit.ⁿ.c. necz.c.nōne.ⁿ fere per oia.c.ſeq.
Q: ſacramenta collata in forma eccleſie ab hereticꝭ ⁿ ſciſmaticis ſimoniachis ⁿ depoſitis.interdictis ⁿ excōicatis: rata ſunt quo ad caracterem: ſꝫ non quo ad executionem.xxxij.di.ad hoc.§.porro.i. q.i.ſi qui a ſimoniachis.
Q: ſacramentum datuz ab hereticis non eſt iterandum ſed virtus ſacramenti dabitur per manus impoſitionem.xxxij.di.ad hoc vero.§.porro.xxiiij. q.i.miramur.§.his auctoritatibus.
Q: deus in adminiſtratione ſacramentoꝝ non penſat merita adminiſtrantium.i.q.i.in ſcriptura.
Q: ſacramenta affectū ſuſcipientiū ⁿ mentis deuotionem exigunt.viij.q.i.licet.poſt medium.
Q: ſacramenta contra interdictū prelatoꝝ ſuoꝝ accepta: dānoſa ſunt.xxxij.di.ad hoc vero.§.porro
Q: non ſunt danda impenitentibus.xvi.q.vij.fere per totum.
Item non ſunt dāda a grauibus peccatis ſubito reuertentibus.de pe.di.in actione.
Item non ſunt dāda illis qui non ſubſunt alicui.xviij.q.ij.abbatibus.

Q: non eſt vera conuerſio ad deū vbi ſacramēta eccleſie contēnuntur.de conſe.di.iiij.baptiſmi vicē
Q: ſacramentū: qd in ſe bonum cedit malo in malum.i.q.i.quidam.§.opponitur.ante me.vbi ponitur exemplū de iuda.
Q: ſacramenta xpi precioſum extrinſecuz ornatum nō requirunt.xij.q.ij.auruz.ante me.
De ſacramentis habes.ī.vbi agitur de ſacerdotibꝰ ⁿ de quolibet ſacramento habes ſpecialiter poſitum ſm ordinem alpheti.

Sacrificium.

Q: ſacrificiū altaris orationum ⁿ elemoſinarum eſt.xiij.q.ij.non extimemus.
Item eſt ſacrificiū cordis contribulati.de pe.di.i.in actione.poſt me.
Q: magnū deo ſacrificiū offertur cū mali qui in ſua ⁿ aliorum pernitie dilatantur: compeſcūtur.xxiij q.v.quali.
Q: oia ſacrificia precellit corpus ⁿ ſanguis xpi.de conſe.di.ij.nihil.
Q: non ſacrificiorum magnitudinem ſꝫ merita offerentium deus diudicat.xxiiij.q.i.odi.
Q: illud ſacrificiū ſolū deus acceptat: qd intra eccleſiam catholicā ſibi offertur.xxiiij.q.i.quer ſola.
Q: mortui multiplici ſacrificio iuuari poſſunt: videlicet altaris orationū ⁿ elemoſinarū.xiij.q.ij.nō extimemus.ⁿ.c.pro obeūtibus.ⁿ.c.anime.
De hac materia habes vbi ponitur oblatio.

Sacrilegium.

Q: ſacrilegium cōmittitur auferēdo ſacrum de ſacro vel non ſacrum de ſacro vel ſacrū de non ſacro.xvii.q.iiii.quiſquis.
Q: ſacrilegium eſt inuadere aut auferre res eccleſie xii.q.ii.predia.ⁿ.c.indigne.ⁿ.c.hec.xiii.q.ii.que oblationes.xvi.q.i.in canonibus.xvii.q.iiii.qui rapit.ⁿ.c.quiſquis.
Q: ſacrilegium committit qui in clericum manus violentas mittit.xvii.q.iiii.ſiquis contumax.
Q: ſacrilegium ē ſi qs qd venerabilibꝰ locis datur ſibi ſtuduit retinere.xvii.q.iiii.ſacrilegium.

Sacrilegus.

Q: ſacrilegus dicitur qui res eccleſie indebite vēdit.l.di.ſiquis preſbyter.
Item qui habens ſufficiens patrimonium res eccleſie ad ſuperfluitatē recipit.xvi.q.i.qm in fi.
Item ſacrilegus dicitur qui perſonam eccleſiaſticam ledit.xvii.q.iiii.ſicut.ⁿ.c.quiſquis.
Item qui fugientem violenter de eccleſia trahit.xvij.q.iiii.nullus.ⁿ.c.ſiquis cōtumax.
Item qui conſtitutiones ſanctoꝝ patꝝ īfrigit.xvii. q.iiii.c.ſiquis ſuadente.§.quis autem.
Itē qui arti magice intēdit.xxvi.q.ii.illud in fine.
Itē qui alios temerarie rebaptizat.xxiii.q.v.ſi vos.
Itē qui infringit eccliam.xvii.q.iiii.qui quis.
Q: vendere vel comparare ſpiritualia ſacrilegium eſt i.q.iij.audiuimus.
Q: dubitare de illo quem princeps elegit an dignus ſit: ſacrilegiū eſt.xvij.q.iiij.ſiquis ſuadēte.§.pr.

¶ ſacrilegiuʒ xpiani cōmittunt cum iudeorum ci-
bis vtūtur.xxviij.q.i.omnis.
¶ ſacrileg ū cōmittit qui iudeis publica officia cō
mittit.xvij.q.iiij.cōſtituit.
¶ ſacerdos ſacrilegium cōmittit qui pro matrimo
nio adulteriū bendicit.xxvij.q.vlti.de cōiugali
¶ qui cum ea que caſtitatem vouit: contraxit: vel
coituʒ facit: ſacrilegiū icurrit.xxvij.q.i.ipudicas
¶ nō grauius eſt peccatuʒ fornicatio ꝙ ſacrilegiū
xvij.q.iiij.ſicut qui.§.non ergo.
¶ ſacrilegus in rebus eccleſie inde proditori cōpa
ratur.xvij.q.iiij.qui fore.xxiij.q.iiij.quid ergo.
¶ ſacrilegij pena eſt infamia.vi.q.i.infames.
Item excōicatio minor.xvij.q.iiij.quiſquis.
Item anathematizatio.xij.q.ij.indigne.
Item depoſitio.xvij.q.iiij.ſiquis deinceps.xij.q.ij.
indigne.
Itē publica penitentia.xvij.q.iiij.ſiquis cōtumax.
¶ imponitur ſacrilego pena legalis.ſ.decapitatō
xvij.q.iiij.ſiquis.§.qui autem.
¶ aliquādo imponitur ſacrilego pena legalis ꝛ ca
nonica.ſ.pena pecuniaria.ꝛ infamia.xvij.q.iiij
attendendum.ꝛ.c.ſiquis.

Sacriſta. ¶ ſacriſta ideʒ eſt ꝙ theſau
rarius: cuius officium exprimi
tur.xxv.di.perlectis.

Sal. ¶ xps dicens ſalem habere in vobis:
ſapientiam verbi deſignauit.xliij.diſt.
ſit rector.poſt medium.
¶ prelati ꝛ ſacerdotes dicuntur ſal terre.xciij.diſ.
ſacerdotes.
¶ malus prelatus dicitur ſal infatuatum.iij.q.vij.
ſacerdos.ij.itē in euāgelio.ij.q.vij.non mones.
ſacerdotes.
¶ ſal infatuatum a porcis conculcatur.ij.q.vij.ſe
curi.§.quia.
¶ ſal ſapientie in cunctis noſtris ſacrificijs offerri
debet.de conſe.di.iiij.ſal.
¶ aqua ſale aſperſa ꝛ per ſacerdotem cōſecrata ſan
ctificat populū.de conſe.di.iij.aquam ſale.

Salomon. ¶ ſalomon rex templū do
mino conſtruxit: ꝛ illud cō
ſecrā do magnū feſtuʒ fecit.de conſe.di.i.§.i.
¶ ſalomon non diuitias: non longa tēpora vite:
ſed ſapientiam a deo petijt.xxxv.di.qui.§.ecce.
¶ regina ſaba venit a finibus terre audire ſapien
tiam ſalomonis.viij.q.i.verior.
¶ ſalomon ad expellendum demones de corporib9
quoſdam exorciſmos inuenit.xxi.di.§.i.
¶ ſalomon amore mulierum deos gentilium colu-
it: ꝛ ydolis templa conſtruxit.iij.q.vij.§.vltio.
xxxij.q.iiij.§.ſalomon.

Samuel. ¶ ſamuel qui ſancte vixit ꝛ
ſanctus de hac vita exiuit nō
potuit e ſub diaboli ptāte vt arte diabolica p
phitoniſſaʒ ſuſcitaret.xxvi.q.v.nec mirū.poſt me.
¶ ſamuel luxit ſuper reprobatione ſaul.de pe.di.i.
i.c.medicina.

Sanctitas. ¶ eſt ſanctitas inocētie q
tantū bonis couenit: ꝛ eſt
ſactitas ſacramentalis que quādoqʒ malis coue
nit.i.q.i.dñs.poſt me. Exemplum ibi de ſaul.
¶ nō ex generis nobilitate vel dignitate ſanctitas
inoreſcit: ſed ex fidei puritate ꝛ moruʒ honeſtate
xl.di.nos qui.
¶ xps per boni operationem infunditur ꝛ abobo
minatio peccati aboletur: ſanctitas conſecratur.
xv.q.i.nec his qui.
¶ ſanctum illum credere qui non eſt ſanctus peri
culoſuʒ eſt.xi.q.iij.ſiquis hoiem.
¶ ſanctus non debet dubitari quem apex papalis
dignitatis attollit.xl.di.non nos.
¶ ois ſanctificatio eſt in ſpū ſancto.lxxv.di.ordi
nationes.

Sanitas. ¶ ſanitatem corporis efficit
moderata refectio.de conſe.di
v.nihil.
¶ exceſſus ciborū putreſcere faciunt corpus.ibidē
¶ impoſſibile eſt illos ſanos eſſe ꝛ diu viuere q car
nium adipibus continue inuoluūtur.de conſe.
di.v.neruales.
¶ abſtinentia ſanat morbos quos ſuperfluitas ci
borum contraxit.de conſe.di.v.legimus.

Sapientia. ¶ ſi ſine vera ſapientia q
extimat ſe prudentem poſ
ſe fieri nō prudēs ſed ſtultus eſt.xxvi.q.ij.q ſine.
¶ ſapientia cum ſobrietate eſt habenda: q: nō oʒ
plus ſapere ꝙ ſapere ad ſobrietatem.xliij.diſt.ſit
poſt me.
¶ tunc iuſtificatur ſapientia a filijs hominū quan
do oſtendit nec in manducando nec in abſtinen-
do eſſe iuſtitiam: ſed in equanimitate tollerandi i
opiam.xli.di.qd dicit.
¶ ſapiens nulli nocere intendit.vi.q.i.ſapiens.
¶ ſapiens ſine peccato precioſis vti cognouit.xli.
di.quiſquis.
¶ ſapiens prelationi ꝛ gubernationi competit.lx
xxiij.di.porro.
¶ ſtultus in culpa ſapiens erit in pena.xxxviij.di.
qui ea.

Satiſfactio. ¶ ſatiſfactio penitētie
eſt peccatorū cās excide-
re nec earum ſuggeſtionibus aditum indulgere.
de pe.di.iij.circa prin.
¶ ſatiſfactio eſt vade ꝛ amplius noli peccare.de pe.
di.iij.cōuis caute.§.hac auctoritate.
¶ peccator tunc ſatiſfacit dum penam iudicio eccle
ſie impoſitaʒ factis exequitur.de pe.di.i.§.hidē
¶ tres ſunt partes ſatiſfactionis.elemoſina: ieiu
nium ꝛ oratio.de pe.di.vi.§.i.de quibus tribus
habes in ſuis locis.
¶ ſm ꝗtitatem delicti ſatiſfactio debet iponi.xij.
q.ij.fraternitatis.de pe.di.v.falſas.
¶ publice peccantes: publice ſatiſfacere debent.xi.
q.vltima.canonica.
¶ an quis poſſit ſatiſfacere de vno peccato ſine ſa

tiſfactione aliorum; de pe. di. iij. inter omnia. §
his auctoritatibus.
Q an ſola contritione ſiue confeſſione quis poſſit deo ſatiſfacere. de pe. diſ. i. ſicut etiam. ⁊ multis §. ſequentibus.
De hac materia habes vbi agitur de penitentia.

Saul. Q ſaul lic; fuerit a domino reprobatus; tamen dauid ſanctus reuerebatur eum. ij. q. vij. c. plerūqꝫ. §. de his.
Q per ſaulē intelliguntur prelati; ⁊ per dauid ſubditi. ij. q. vij. c. plerūqꝫ. §. item per ſaulem.
Q in hoc ꝙ ſaul reprobatus populum iudicabat; innuitur ꝙ prelatus malus non eſt contēnendus; ꝗdiu tolleratur. iij. q. vij. §. vltimo.

Scandalum. Q propter ſcandalū conſuetudines terrarū dūmodo non ſint contra anime ſalutem ſunt ſeruande. xij. di. illa. Exēp ū ibi de matre auguſtini
Q xp̄s ſoluit tributū pp ſcandalū. xi. q. iij. iter v̄ba
Q aliquando aliquid conceditur propter ſcandalum. ibidem.
Q aliquid aliquando conceditur pp ſcandaluꝫ qđ alās non concederetur. xcv. di. preſbyteros.
Q propter ſcandalum quādoqꝫ aliquid omittitur qđ de iure eſſet faciendum. li. di. aliquantos.
Q ſcandalum quādoqꝫ ſurgit ex doctrina ſana. xi. q. iij. inter verba.
Q potius eſt a qualibet eſca abſtinenduꝫ ꝙ cū aliorum ſcandalo edendum. xxiij. q. iij. §. i. ante fi.
Q quādoqꝫ propter ſcādaluꝫ inconſueta tollerant̄ xcv. di. peruenit.
Q grauiter peccat qui proximū indebite ſcandalizat. x. q. iij. cauendum.
Q qui prelatum ſuuꝫ ſcandalizat: deum cuius vicarius eſt ſcandalizat. xciij. di. ille procul.
Q dantes occaſionem ſcandali ſunt rei eorum qui pereunt ſcandalo. i. q. i. hij quoſcūqꝫ.
Q miſtice loquēdo mēbrū ſcandalizans ſicut vxor vel propinquus eſt amputandum. xxiij. q. iij. illud. xxviij. q. i. vxor.
Q peruerſus predicator ⁊ doctor deuꝫ ſcandalizat. xciij. di. ille procul dubio.
Q infames prelati ſunt propter populi ſcandalum remouendi. l. di. de his vero.
Q an perfectis liceat repetere ſua propter ſcandalū. xxiij. q. iij. §. i. ante fi.

Scientia. Q vera ſcientia eſt per quā xp̄s inuenitur ⁊ noſcitur. xxxvij. di. legimus.
Q oīs ratio ſuperne ſcientie vel terrene creature: in deo eſt qui eſt earum caput ⁊ auctor: ⁊ qui hunc inuenit nihil vltra querat: q: quicquid alibi querit in ipſo perfecte inuenitur. xxxvij. diſt. legimus. poſt medium.
Q ſcientia pietatis eſt ſcire ⁊ itelligere nouū ⁊ vetus teſtamentū. xxxvij. di. ſiquis grāmaticam.
Q q: ſacerdotes ſunt duces aliorū eis ſcientia ſumme neceſſaria eſt. ⁊ que ſunt que precipue ſcire debes: habes. xxxviij. di. que ipſis.
Q ſcientie que curam anime non habent mittunt in errorem ⁊ non valent ad ſalutem. xxxvij. di. legimus. in fi.
Q licet ſcientia triuij ⁊ quadriuij habeat in ſe veritatem non tamen eſt ſcientia pietatis. xxxvij. di. ſiquis grāmaticam.
Q in vanitate ſenſus ambulant qui ſcientijs ſecularibus tantum intendunt. xxxvij. di. c. nonne. circa medium.
Q ſcientia liberalium artium valet ad ſacraꝫ ſcripturam intelligendaꝫ. xxxvij. di. de quibuſdā. ⁊ c. turbat.
Q ſcientia philoſophorum ⁊ poetarum non eſt legenda propter delectationem vel ornatum verborū. xxxvij. di. turbat. §. cum ergo.
Q illud dicitur quis vere ſcire qđ audiuit vel vidit vel alās conſcius fuit: ⁊ talis poteſt ferre teſtimonium. xxij. q. v. hoc videtur.
De hac materia habes vbi agitur de ſcriptura.

Sciſma. Q ſciſma nomen grecū eſt ⁊ ſciſura n ſonat. xxiij. q. i. ſciſma.
Q ſiquis ab apoſtolica ſede diuiſus eſt; ſciſmaticus ē xxiij. q. v. non vos. ante me.
Q ſciſmatici eccleſiaꝫ dei lacerant. xxiij. q. v. de liguribus. xxiij. q. i. aduocauit. ⁊ c. vbi.
Q ſciſmaticus indiſciſſam domini tunicam in fruſtra diſrumpit. xxiiij. q. i. quoniaꝫ.
Q hec eſt differentia inter ſciſma ⁊ hereſim q: ſciſma ab eccleſia recedit. ſed hereſis peruerſum dogma defendit. xxiij. q. iij. inter ſciſma.
Q ſciſmatici ſunt equiualēs paganis ⁊ etiā peiores. vij. q. i. deniqꝫ. poſt medium. xxiij. q. i. non afferamus.
Itē ſunt i ſtatu pditionis. xxiij. q. i. quicūqꝫ
Item ſunt extra eccleſiam ⁊ corpus xp̄i. vij. q. i. ſcire
Q ſciſmatici non habent ſui officij executionem q: non habent eccleſie vnitatem. vij. q. i. factus. ⁊ ij. c. ſeq. xxiij. q. i. didicimus.
Q ſciſmatici infructuoſe ſibi corpus xp̄i conficiunt xxiij. q. i. ſciſma. ⁊ c. pudenda
Q ſciſmatici q: ſpiritum ſanctum non habent: remiſſionem peccatorum dare non poſſunt. xxiij. q. i. didicimus.
Q ſciſmatici ſunt dānandi ⁊ excōmunicandi. xxiij. q. v. de liguribus.
Item per principes ſeculares coherceri debent. xxiij. q. v. non vos.
Item vt ad vnitatem eccleſie reuertantur ſunt cogēdi. xxiij. q. iiij. ipſa. in fi.
Q de ſciſmate reuertentes non ſunt ad ordines promouendi; ſed in ſuſceptis tollerantur. i. q. i. oīs.
Q ſciſmatici dignitate ⁊ officio priuantur. x. q. iij. ſiquis preſbyter. xxiij. q. v. non vos. circa me.
Item temporalibus ſpoliantur. xxiiij. q. i. qui cōtra xxiij. q. v. de liguribus.
Item penis corporalibus puniūtur. vij. q. i. deniqꝫ. circa fi. xxiij. q. v. de liguribus.

Item exilio releganꝛ.xxiiij.q.v.de liguribus.
Item non eſt eis cõicandum.xxiiij.q.i.oĩs.⁊.§.ſeq.
vij.q.ꝗ.deniqꝫ.i.q.i.ſiquis inquit.
¶ vnitati non cõicat qui ſciſmaticis cõmunicat.
xxiiij.q.i.ſciſma.
¶ fautoꝛes ſciſmaticoꝛuꝫ eadẽ pena qua ⁊ ipſi ſunt
plectendi.xxiiij.q.i.didicimus.

Scriptura.

¶ ſcriptura ſacra eſt nouum ⁊ vetus teſtamentuꝫ
ix.di.quis neſciat.
¶ in ea nil eſt impꝛobandum vel reſpuendum.ix.
di.neqꝫ.
¶ non eſt trahenda ad eum ſenſuꝫ ad quem ſibi ꝗſ
qꝫ pꝛeſumit: ſed ex ipſa ſcriptura ſenſum opoꝛtet
capere veritatis.xxxvij.di.relatum.⁊.c.vino.
¶ ſcripturam ſacram debet quis intelligere ex cau
ſa: ex perſona: ex loco: ⁊ ex tempoꝛe ſi non vult in
leberintum impingere.xxix.di.ſciendum.⁊.c.ſe
quenti.
¶ diſtinguenda ſunt tp̃a vt recoꝛdetur ſcriptura.
ij.q.i.ſi peccauerit.
¶ ſcriptura qua quis ſcribitur in libꝛo vite fit ſm
pꝛeſentem iuſtitiaꝫ vel pꝛeſcientiam.de pe.di.iiij.
§.finis huius.el pꝛimo.
¶ ſm pꝛeſcientiam ſcribi eſt ad vitam eternaꝫ pꝛe
oꝛdinari.ibidem.
¶ ſm iuſtitiam ſcribi eſt ea operari quoꝝ merito
fit dignus eterna ſalute.de pe.di.iiij.§.poꝛro.
¶ ſcriptura ſacra accipienda eſt ⁊ exponenda ſm ꝓ
pꝛietatem linguarum in qua eſt edita.xxxviij.di.
locutio.
¶ non artatur ſub regulis grãmatice artis.xxxvij
di.indignum.
¶ non ſemper ad litteram ſed quãdoqꝫ eſt miſtice i
telligenda.xxiij.q.i.niſi
¶ ſcripture ſenſus eſt quadruplex: videlicet hiſto
ricus quando ſcriptura intelligitur ſicut littera
ſonat: ſicut ſunt iudeoꝛuꝫ hiſtorie.xxxiij.q.i.niſi.
Item allegoꝛicus quando per id quod dicitur ſigni
ficatur qḋ iam factum eſt vel futurum eſt.ibideꝫ.
Item tropologicus vel moꝛalis: quãdo ſcriptura cõ
uertitur ad moꝛes.xxvij.di.vino.
Item allegoꝛicus quando ſcriptura ad ſuperioꝛem:
⁊ ad celeſtia reducitur.lxxvi.di.ieiunium.circa fi.
¶ ſcriptura conſilioꝛum ⁊ romanoꝛum pontificuꝫ
pꝛo auctentica eſt habenda.xv.di.ſancta.xix.diſ.
per totum.
¶ multa ſeruat vſus eccleſie licet in ſcriptura nõ in
ueniatur.xi.di.eccleſiaſticarum.
¶ deus quandoqꝫ reuelat aliter ꝙ ſcriptura ſanc
toꝛum tradidit.ix.di.noli.in fi.
¶ amans ſcripturas ſacras carnis vitia non ama
bit.de conſe.di.v.nunꝙ.
¶ omnis ſplendoꝛ rethoꝛice eloquentie omnes mo
di poetice elocutionis quelibet varietas decoꝛe ꝓ
nunciationis oꝛnata a diuinis ſcripturis ſump
ſit exoꝛdium.xxxvij.di.legimus.§.ij.
¶ an liceat clericis ſtudere in ſcripturis philoſopho
rum ⁊ poetarum.xxxvij.di.per totum.
¶ qui aliter ſacram ſcripturam intelligit ꝙ ſpiritꝰ
ſanctus flagitat hereticus eſt.xxiiij.q.iij.hereſis.
Item ipſam male exponentes dicuntur mali pꝛophe
te.xxxvij.di.vino.
¶ ſecundum eam grauia vel leuia penſantur. quia
eſt ſtatera.xxxiiij.q.i.non offeramus.
¶ ſcriptura requiritur in multis: videlicet in he
reſis abiuratione.de conſe.di.ij.ego berengari
us.ij.q.i.legum.
Item in legatione vbi requiritur ſcriptura miſſiõis
xcvij.di.nobiliſſimus.
Item in electione que debet fieri in ſcriptis ⁊ pꝛofer
ri.lxiij.di.quanto.ij.q.i.legum.
Item in excõmunicatione que debet fieri in ſcriptis
xi.q.iij.cure.ij.q.i.legum.
Item ſententie pꝛolatione: quia aliter ſentẽtia non
habet vigoꝛem.ij.q.i.in pꝛimis.§.ſiquis.in fine
⁊.c.ſtatutum.⁊.c.legum.
Item in publici criminis accuſatione.ij.q.viij.quiſ
quis.⁊.q.i.legum.
Item in ciuili conuentione.iij.q.iij.offeratur.
Item in appellatione.ij.q.vi.poſt appellationem.
Item in extraneoꝛum clericoꝛum ſuſceptione.xcviij
di.nullus.⁊.c.trãſmarinos.
Item in rerum eccleſiaſticarum venditione.xij.q.ij.
ſine exceptione.x.q.ij.caſellas.
Item in baptizandoꝛum ſuſceptione vbi nomen in
ſcriptis dari debet.ij.q.i.legũ.de conſe.di.iiij.
baptizandi nomen.
Item in regularis voti pꝛofeſſione.xxvij.q.i.omnes
femine.xx.q.i.vidua.
Item in expoſitoꝛum pueroꝛum collectione.lxxxvij.
di.ſi expoſitus.
Item in penitentie datione.xxx.q.v.qualis.in fi.
Item in pꝛelatoꝛum ad ſynodum non venientiuꝫ ex
cuſatione: xviij.di.placuit.
Item in illoꝛum qui impetuntur citatione.v.q.ij.
§.i.⁊.c.i.
Item in pꝛelature renunciatione.vij.q.i.ſicut vir.
§.ecce.
Item in ſeruoꝛum oꝛdinatione.liij.di.nulli.
Item in reconciliatione.ij.q.i.legum.
Item in oꝛdinatione: quia oꝛdinati debent ſcripturaꝫ
que foꝛmata dicitur ab oꝛdinatoꝛe accipere.ibi
dem.lxxiij.di.per totum.
Item in conſtitutionis pꝛomulgatione.xxv.q.ix.
ꝙ quis.xcvi.diſtinc.bene quidem.circa mediuꝫ.
Item in ſeruoꝛum ab epiſcopo manumiſſione.xij.q.
ij.epiſcopus qui mancipium.
De ſcriptura habes vbi agitur de ſcientia ⁊ de ſuſpi
tione.

Scrutinium.

De ſcrutinio habes: vbi agitur de exami
natione.

Securitas.

¶ vbi eſt perfecta dilec
tio: ibi eſt ſecuritas.xxiiij
q.i.non turbatur.

¶ nihil ſic valet ad ſecuritatem ſicut bona conſciē
tia.xi.q.iij.ſecuti.⁊ tribus.c.ſeq.

¶ ſecuritas conſcientie in tribulationibus releuat
xxiij.q.i.non turbatur.

¶ in vltimo fine penitentibus de conſecutione eter
ne felicitatis ſecuritatem dare non poſſumus. de
pe.di.vij.circa prin.

Sedes. ¶ ſedeſ apoſtolica eſt prima au
ctoritate ⁊ dignitate; licet anthi
ocenā ſit prioꝛ tempoꝛe.xxi.diſt.nec autem.xxiiij.
q.ix.rogamus.i.q.iij.nemo.⁊.c.ſeq.

¶ ipſa eſt maioꝛ in iudicijs auctoritate.ix.q.iij.pa
ter.⁊.c.ipſi ſunt.

¶ conſtitutōnes huius ſedes ab omnibus ſunt ſer
uande.xi.di.conſequens.

¶ nulli permittitur d eius iudicare.xvij.q.iiij.ne
mini.xxi.di.nunc autem.

¶ xp̄ianus peccatum infidelitatis incurrit qui ſedi
apoſtolice obedire contēnit.lxxxi.di.ſiqui.in fi.
xciij.di.qui cathedram.

¶ in dubijs ⁊ arduis ad ſedem apoſtolicam eſt rē
currendum.xvij.diſtinctione.nec licuit.⁊ duob᷒
c.ſeq.xvi.q.i.frater.poſt medium.xxiiij.q.i.ro/
gamus.

¶ in libꝛis ⁊ opuſculis quicquid approbauit ſedes
apoſtolica eſt tenendum.xix.di.ſi romanoꝛum.vſ/
ꝗ ad.c.ita.

¶ ſine auctoꝛite ſedis ipſius generale non celebrat
concilium.xvij.di.per totum.

¶ imediate ſedi apoſtolice ſubiecti maxime qui ꝓ
piqui ſunt; ānuo ſe debent pꝛeſentare.xciij.di.iux
ta.⁊.§.pꝛecedenti.

¶ ſine ſedis huiuſmodi iudicio epiſcopi non poſ/
ſunt condēnari.iij.q.vi.accuſatus.⁊.c.ſequen.ix
q.iij.antiquis.

¶ male dānati per ipſam reſtituuntur.ix.q.iij.fu/
it ⁊.c.fratres.

¶ ſine ſedis apoſtolice auctoꝛitate nullus epiſcop᷒
ſedem ſuam audet mutare.vij.queſtione.i.mu/
tationes.

De hac materia habes vbi agitur de eccleſia roma/
na ⁊ de papa; ⁊ de apoſtolica ſede.

Item hec ſunt que reſeruantur eccleſie romane ⁊ a/
poſtolice ſedi; iudicium epiſcopoꝝ.iij.q.vi.du
dum.

Item reſtitutio depoſitoꝛum.ij.q.vi.ideo hinc.

Item congregatio conſilioꝛum.iij.q.vi.dudum.

Item reſtitutio clericoꝛum.i.queſtione.vij.conueni
entibus.

Item exemptio epiſcopoꝛum.xvi.q.i.frater.xviij.q.
ij.luminoſo

Item queſtio fidei.xxiiij.q.i.quotiens.

Item abrenunciatio epiſcopatus.vi.q.iij.deniꝗ.

Item mutatio epiſcopoꝛum.vi.q.i.mutationes.

Item epiſcopatuum diuiſio ⁊ vnio.xvi.q.i.⁊ tem/
poꝛis.

Item palij datio.c.di.quoniam.

Item abſolutio excōmunicationis facte ex ſe.xxi.di
ſtinc.inferioꝛ.xvi.q.i.frater.

Item antiquoꝝ cānonum ⁊ ſcripturarum interpꝛe/
tatio.xvij.di.nec licuit.

Item fame reſtitutio.ij.q.iij.paulum.§.hinc autē
colligitur.

Item cū ſimoniacis diſpenſatio.ij.q.iij.paulum.

Itē maioꝝ ⁊ difficilium queſtionū diſcuſſio.xvij
di.multis.

De hac materia habes vbi agitur de eccleſia ⁊ de pa
pa ⁊ de diſpenſa.

¶ ſedes quattuoꝛ patriarchaliū eccleſiaꝝ ſunt iſte
conſtantinopolitana.alexandꝛina.anthiocena.⁊
hyeroſolimitana.xxij.di.renouantes.

¶ conſtantinopolitana ſedes licet vltima fuerit tē
poꝛe; tamē ꝓpter dignitatem trāſlati iperij et ſta
tuto conſilij poſt romanā ſedē pꝛimū obtinet lo
cū.xxij.di.ſacroſancta.§.hac.⁊.c.ſequenti.⁊.§.
diffinimus.

¶ alexandrina ſedes quam beatus marcus euāge/
liſta ad honoꝛem ſancti petri inſtituit; olim poſt
romanā pꝛioꝛ fuit; ⁊ poſt illam ſecunda fuit an/
thiocena in qua re ſederat beatus petrus anteꝗ̄
romā veniſſet.xxij.di.ſacroſancta.

¶ ſedes epiſcopales non in villis vel caſtellis; ſed
in maioꝛibus locis debent conſtitui.lxxx.diſt.ꝑ
totum.

¶ beatus petrus apoſtolus vbi pagani habebāt ar
chiflāmines; fecit inſtitui archiepiſcopos.lxxx.
diſtinc.in illis.

¶ ſedes epiſcopoꝝ non longo interuallo debent
diſtare vt ad conſecrationem archiepiſcopi citius
poſſint venire.lxxx.di.nō debere.§.ſedes.⁊.c.ſe.

¶ vbi non fuit ſedes epiſcopalis de nouo non de/
bet inſtitui; niſi fidelium excreuerit multitudo.
xvi.q.i.pꝛecipimus.⁊.c.felix.

Item niſi gens noua ad fidem conuertatur.xcix.di.
nulli.

¶ epiſcopales ſedes ex cauſa auctoꝛitate apoſtoli/
ca mutatur de loco ad locū; videlicꝫ pꝛopter bar
baricam incurſionem.vij.q.i.tempoꝛis.

Item ex cauſa vniuntur; videlicꝫ pꝛopter alterius lo
ci deſolationem.xvi.queſtione pꝛima.⁊ tempo/
ris.⁊ capitulo ſequenti.

Item ex culpa auferuntur; videlicet pꝛopter epiſco/
pi occiſionem.xxv.queſtione.ij.capitulo vltimo.

Senes. ¶ ſenes in ſcriptura ſacra dicū
tur ſapientes.lxxxiiij.diſt.poꝛro.

¶ pꝛimitus abꝛaam dictus eſt pꝛeſ byter.ideſt ſeni
oꝛ.ibidem.

¶ nō ꝓpter ſenectutem vel decrepitā etatē ſed
ꝓp ſapientiam preſ byteri dicūtur ſenes.ibidem.

¶ gloꝛia ſenum eſt canicies; ⁊ canicies ſapientiam
deſignat.ibidem.

¶ quadruplex eſt ſeniū; vꝫ ideſꝫ natura.⁊ hoc tēdit
ad defectum.lxxxvi.diſt.tanta.xiij.q.ij.illud.

Item ſenium gratie.lxxxviij.diſt.poꝛro.vbi dicitur
ꝙ canicies ſeniū pꝛudētia eſt.⁊ hoc ſeniū ad per/
fectum ducit.xx.diſt.de quibus.xxxij.q.ij.ancillā

Item eſt ſenium culpe, ꝛ hoc ducit ad interitum, ii.
q. vii. paulus dicit.
Item eſt ſenium eterne glorie. ꝛ hoc ducit ad eternũ
premium. De quo dicitur. Cogitaui dies anti-
quos. ꝛ annos eternos in mente habui.
¶ ſenes quanti morti viciniores tanto debent ẽẽ
puriores. lxxxvi. diſ. tanta nequitia.
¶ mali ſenes a prelatis ſuis ſunt durius arguendi
lxxxvj. diſtinctione tanta.
¶ preſumendum eſt de ſene bono bonum. xviij. q.
ſecunda diffinimus.
¶ ſenectus aufert incontinue ſuſpitionem. xxxiiij.
diſtinctione fraternitatis.
¶ ſenectus decrepita reddit ad ẽpatũ ĩhabilẽ. lxx-
xv. diſ. archidiaconum florentinum.
De ſenio ꝛ ſenectute hẽs vbi agitur de ãtiquitate.

Sententia.

¶ ſententiã papa cũ magna deliberatione oportet
ferre. xxx. q. ix. apoſtolice.
¶ ſentẽtia aut pro cõſideratione tempoꝝ vel etiam
propter ſurreptionem vel grauem neceſſitatem
poteſt in melius commutari. xxxv. queſtione ix.
ſententiam ꝛ. capitulo veniam.
Item papa ſententiam ſuorum predeceſſorum poteſt
in melius commutare. xxxv. q. ix. loci. §. hũs ita-
que in fine.
¶ ſententia que in ſe non valet: confirmata per ſu-
periorem valet. xvi. q. vj. ſi epiſcopum.
¶ ſententia debet dari in ſcriptis. ij. q. i. in primis
in fine. ꝛ. capitulo legum.
¶ ad ſententiam dãdã pro modicis cauſis nõ req-
ritur ſcriptura. xi. queſtione. i. ſiquis cum.
¶ nõ ſecũdũ volũtatem: ſed ſecũdum leges ẽ profe-
renda xi. queſtione. iij. ſummopere.
¶ etiam preſentibus partibus ante plenam nego-
cij diſcuſſionem non eſt ſentẽtia ferẽda. xxx. que-
ſtione vltima iudicantem.
¶ in re dubia non debet dari certa ſentẽtia. vnde-
cima. queſtiõe. iii. graue.
¶ nõ eſt dãda ſentẽtia niſi poſt plenam inueſtiga-
tionem veritatis. xi. q. iij. ſummopere. ꝛ. c. graue
ꝛ. quatuor. capitulis ſequẽtibus.
¶ ſentẽtia rite prolata ab oĩbus ẽ tenẽda. vj. q. iiij
ſi metropolitanus. §. h ꝛ. c. ſiquis ẽps. xxxv. q. ix.
c. i. xi. q. iij. nemo contemnat.
¶ iudex dꝫ eã facere cũ mẽtis trãqlitate; nõ in fu-
rore. xj. q. iii. illa. ꝛ. tribus. c. ſe.
¶ ſententia ſub conditione nõ eſt proferenda. ij. q.
ſexta biduum.
¶ ſentẽtia diffinitiua obtinet auctoritatem rei iu-
dicate. ij. q. vj. biduum ante fi.
¶ ſententia plurium debet preualere. lxxix. diſtin-
ctiõe ſi tranſitus.
¶ ſentẽtia quãdoque eſt iniuſta ex animo profe-
rẽtis: ſed iuſta eſt ordine ꝛ cauſa. ꝛ aliquãdo iu-
ſta eſt animo: ſed nõ ordine vel cauſa. ꝛ aliquãdo
eſt iuſta ex animo ꝛ ordine; ſed nõ ex cauſa. x. q.
ii. epiſcopus. preſbyter. §. ſequẽti.

¶ ſententia lata quãdoqꝫ nõ tenet. videlicet quãdo
per appellationem ĩfra certum tempus nõ releua-
tur. xxxv. q. ix. loci. §. ſequẽti.
Item quando in arduis cauſis in ſcriptis non datur
ij. queſtiõe. i. ĩ primis. ĩ fine.
Item quando a nõ ſuo iudice fertur. iij. q. viij. accu-
ſatores. ix. q. ij. capitulo primo ꝛ. capitulo epiſco-
pum. xj. q. i. in clericorum.
Item quãdo ab vno ſolo iudicum: cum duo fuerint
delegati fertur. ij. q. vj. ſi quãdo. §. diffinitiua.
Item ſi cõtra ius ſcriptum fertur. ibidem.
Itẽ ſi iudices fines ſtatuti vł mãdati excedũt ibidẽ
Item ſi cõtra prius iudicata lata fuerit, ibidem.
Item ſi iudex ꝓcio corruptus: eam tulerit. ibidem.
Item ſi parte nõ contumaciter abſente lata fuerit.
tertia queſtiõe nona. per totum.
¶ nõ debet ſuſtinere penã canonicam: ĩ quem nõ
eſt prolata canonica ſentẽtia. xi. q. iii. nõ debet.
¶ iniqua ſentẽtia eſt reuocãda. vigeſimaquarta;
queſtione ſecunda ſane profertur.
Item ſi per falſas probatiões ꝛ per ſubreptionem
lata eſt retrahẽda. trigeſimaquinta queſtione no-
na veniam ꝛ tribus. capitulis ſequẽtibus.
¶ ſñia excõicatiõis ſiue iuſta ſiue ĩiuſta timẽda ẽ. xi
q. iij. quibus. ꝛ. c. epiſcopus ꝛ. §. ſi ergo.
¶ iniuſta nocet potius ferẽti ꝙ patiẽti. xi. q. iii.
illis. xxiiii. q. vlt. ſi qs nõ ꝛ q̃tuor cap ĩs ſe.
Item iniuſta ſentẽtia nec apud deum: nec apud ec-
cleſiam ligat. xi. q. iij. ſi quis probibet.
¶ cum ſubditi per ſuperiores ad malum euidẽter
coguntur, ſentẽtie illorum non eſt obediendum.
ibidem. §. cum ergo.
¶ nõ ẽ ferẽda ſentẽtia: quãdo multitudo eſt ĩ cauſa
vigeſimatertia queſtiõe quarta. cap. ſiquis pote-
ſtatem. §. ſi mulier.
¶ ẽ ſententia ſuſpẽſionis quãtũ ad officiũ ꝛ bene-
ficiũ. vii. q. i. ſiquis in fine.
De qua materia habes vbi agitur de ſuſpẽſione.
¶ differtur ſentẽtia ꝛ executio p. xxx. dies cũ prin-
ceps; vel aliquis alter aliquẽ ad mortem cõdem-
nat. xi. queſtione tertia cum apud.
Item differtur per decem dies: quotiẽs appellatio
admittitur. ii. queſtione ſexta anteriorum.
Item quouſqꝫ grauida ad mortem cõdẽnata pariat
quia aliter cõmitteretur homicidium. ii. q. v. cõ-
ſuluiſti in fine. xxxii. q. ii. ꝙ non formatum.
Item quouſque princeps aſſignauerit inſulam illi q̃
in exilium debet relegari ſecunda queſtione ſexta
biduum poſt medium.
Item quouſque condẽnatus ſeruus reddat domĩo
ſuo de peculio rõnẽ. liiii. diſ. generalior.
¶ deus noluit mutare ſententiam. xxii. queſtione
quarta vnuſquiſque.
¶ deus non mutat ſententiam in homines: ſed
in opera. quia hominibus nõ iraſcitur. ſed vitiis
de penitẽtiis diſtinctione prima. §. ſi aga mus.
De ſententia habes vbi agitur de excommunica-
tione ꝛ de iuditio.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Separatio.

Q. heretici ⁊ ſciſmatici ab eccl'ia ſunt ſepari. ⁊
ideo nō habēt ſpiritū ſanctū. xxiiii. q. iii. ꝺ illis.
Q. mali chriſtiani corporaliter ſunt i eccleſia. ſed ꝑ
peſſimam vitam ſeparantur. ibidem.
Q. tūc peccatores chriſti corpore ſeparantur cum ꝑ
excomunicationem tradūtur ſathane in interitu
carnis vt ſpūs ſaluus fiat. xi. q. iii. audi.
Item aliqui ſeparantur ab eccleſia per ſentētiam q̄
ſunt extra. xxiiii. q. vlti. cum aliquis.
Q. nil ſic debēt formidare xp̄iani ꝙ ſeparari a cor/
pore chriſti; quia hoc nō eſt eius. xi. q. iii. nihil.
Q. ſeparati a corpore chriſti ſicut mēbrum preciſuꝫ
virtutem ſpūalem non habeēt. i. q. i. corpalia.
Notent hoc obſtinati in malitia.
Q. nos debemus ſeparari a malis precepto domi/
ni qui dicit. ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus
ii. q. i. ſi peccauerit.
Itē mādato apoſtoli; qui dixit hereticum poſt pri
mā ⁊ ſecūdā correctionē ꝺ vita. xxiiii. q. iii. dixit
Itē cōcilio moyſi q̄ dixit. ſepami a tabernis impio
rum ne perеatis. i. q. i. ſiq̄s iquit ante finē.
Item ſtatuto concilii qꝺ ſeparat iudeos a chriſtia/
nis xxviii. q. i. iudei.
Item exemplo cypriani qui ſeparatus fuit a lucifero
heretico. xxiiii. q. i. aduocauit.
Item exēplo Policarpi martiris. q̄ a cherintho ⁊
marchione ſepatus fuit. xxiiii. q. i. omnis qui.
De hac materia habes vbi agitur de excōicatione.

Sepultura.

Q. nomine ſepulture ali quādo ſignificatᷣ terra ꝓ
ampliatiōe cimiterii. ⁊ ſepulture. ⁊ licet pro ea
accipere. xii. q. ii. aurum. xxiii. q. viii. ſecundum
Item nomine ſepulture quandoꝫ ſignificatur offi/
cium ſepeliendi. ⁊ non licet aliquid accipere. xiii
q. ii. precipiendum.
Itē noīe ſepulture qn̄ꝫ ſignificatᷣ terra cimiterii. ⁊
pro illa non licet aliquid accipere. xiii. q. ii. que/
ſta. ⁊. iii. c. ſe. i. q. i. dictū ē ſolere i quibuſdam.
Q. ius ſepulture eſt ius competens eccleſie ad ſepe/
liendū in cimiterio ſuo. ⁊ prouenit ex epiſcopi aſ
ſignatione. xiii. q. i. eccleſias
Item hoc ſpectat parochialibus eccleſiis; vel q̄bus
iure vel ꝓuilegio ē cōceſſuꝫ. xiii. q. i. eccleſias.
Q. vbicunꝫ ſepeliatur; domini eſt terra ⁊ plenitu
do eius. xiii. q. vlti. vbicunꝫ.
Q. officium deuote ſepulture; bone fidei eſt teſtimo
nium. xiii. q. ii. non exrimemus ante fi.
Q. in ſepulturis chriſtianoꝝ requies eſt defūctoruꝫ
xiii. q. ii. aurum ante finem.
Q. prodeſt mortuis habere ſigna ſepulture ſue; que
inſpicientes amici pro eis preces effundunt domi
no. xiii. q. ii. cum grauis.
Q. intra eccleſiam; ⁊ maxime iuxta altare; vbi cor
pus chriſti conficitur. nullus eſt ſepeliendus. xiii.
q. ii. precipiendum.
Q. pn̄t i eccleſia ep̄i ſepeliri. vel abbates; vel eminē
tis vite pſbiteri vel laici. xiii. q. i. nullus.
Q. prodeſt homini inter bonos ⁊ iuſtos defunctos
ſepeliri. xiii. q. ii. cum grauis. ⁊. c. anime. ⁊. c. nō
exrimemus in fine.
Q. peccatoribus plus obeſt ſepeliri in ſacris locis
ꝙ ꝓdeſt. xiii. q. ii. q̄bus ⁊. c. cum gratia.
Q. quocunꝫ modo ſeipſos occidentes; non ſolum
carent eccleſiaſtica ſepultura; ſed etiam nec i pſal
mis. nec in aliis debet eis aliqua ſolemnitas ex/
hiberi. xiii. q. ii. placuit.
Item ſimiliter debet pro illis fieri; qui ſine peniten/
tia pro ſuis ſceleribus occiduntur. ibidem.
Item vſurarius excommunicatus etiam minori ex
communicatione ſi abſolutionem viuens non pe
tiuit. xxiiii. q. ii. ſane.
Item predones manifeſti; etiam ſi penitentes mori
antur. ſi habent vnde ſatiſfacere poſſunt nec ipſi
nec heredes ſatiſfacere pro ipſis volunt. xxiiii. q.
ii. ſane.
Q. quilibet in peccato mortali moriens in cimite/
rio nō eſt ſepeliendus. xiii. q. ii. quibus.
Q. in patibulo mortuis ſi penituerit non eſt negan
da ſepultura. xiii. q. vlti. c. vltimo.
Q. ſepultura pōt eligi. xii. q. ii. bone.
Q. ad eligēdā ſepulturā locus debet iducere ſolen/
nior. ſicut eſt epiſcopatus; vel religioſoꝝ mona/
ſteriū. xiii. q. ii. vbicūꝫ tempoꝝ.
Q. ep̄s etiā i minori ⁊ minus religioſa eccleſia pōt
eligere ſepulturam. xii. q. ii. bone.
Q. nullus debet ſepulturam parentum ſuperbia;
vel odio deſerere. xiii. q. ii. placuit.
Q. filii emancipati a patribus libere eligunt ſe/
pulturam. xiii. q. ii. ſoror. §. contra.
Q. an eccleſia in qua parentes ſepulti ſunt poſſent
vendicare corpora filiorum. xiii. q. ii. ebron ⁊ ca
pitulo ſequenti.
Q. coniugati vt videtᷣ i vno ſepulchro debent ſepe
liri. xiii. q. ii. ca. i. §. nunc. ⁊. c. ebron.
Q. vxor mortua ſi non elegerit ſepulturam cum ma
rito debet ſepeliri. xiii. q. ii. c. i. §. nunc aūt queritᷣ
⁊. c. ebron. ⁊. c. vnaqueꝫ.
Q. mulier ſi plures viros habuit. ⁊ ſepulturam nō
elegerit; videtur ꝙ cū vltimo viro debeat ſepeliri
xiii. q. ii. c. vnaqueꝫ.
Q. extraneus q̄libet vbi elegerit; ibi ſepelietur. xiii
q. ii. vbicūꝫ. §. quia.
Q. extraneus ſi non elegit in epiſcopatu vel paro/
chia ſepelietur. xiii. q. ii. vbicunꝫ.
Q. idigena ſi eligit locum magis religioſum; ibi ſe
pelietur. xiii. q. ii. illud. §. q̄a ⁊. c. vbicūꝫ.
Item ſi eligit minus religioſum quia videtur hoc
facere ex odio vel ſuperbia. non habebit. xiii. q. ſe
cunda. placuit.
Q. indigena ſi de corpore non diſpoſuit ſepelietur
cum propinquis. vel vbi decimas ꝑſoluebat xiii.
q. ii. ebron. ⁊. c. vbicunꝫ.
Q. violans ſepulturam infamis efficitur ſexta. que
ſtione. prima infames.
Q. qui ſepelit corpus alienum non ſolum. ſepulcrum

ſed om̄nia que conſequenter habuit tenetur reſtituere .ij.q.ij.omnes.

¶ eccleſia parochialis vbi ſacramenta participauit de mortuo alibi ſepulto debet ius ſuum habere idest canonicam portiōem tredecima. queſtione.ij.c.i.eccleſias per totum.

¶ canonica portio danda eſt ſecundum conſuetudinem terrarum vt vitetur ſcandalū.ar.xij.diſ.illa lxxvi.diſt.vnam.

Sequeſtratio. ¶ lite pendente fructus ſequeſtrāt.ij.q.vj.quotiens poſt.xj.q.i.quia reus.

¶ ſequeſtrantur res: cū appellatur ab executione ſecūda.q.vj.quotiens poſt.

Item cum aduerſarius fructus dilapidat.iij.queſtione.ij.qui ea.

Item legitime appellanti.ij.q.vj.biduum.

Item de adulterio accuſanti.iiij.q.iiij.aliquādo.

Seruitus. ¶ duplex eſt ſeruitus.videlicet corporalis ⁊ ſpiritualis.xij.q.ij.cum redemptor.

¶ ſeruitus inducta eſt ex iure gentium ibidem ⁊.i.diſtinctione ius gentium.

Item iure diuino trigeſimaquinta di.ſexto.

Itē iure cōſtitutionis.vij.diſ.§.i.vbi de ſeruo empto agitur.de quo ſtatutum fuit ꝙ ſex annis ſeruire debuit: ⁊ in ſeptimo anno libere exire.

Item iure canonico eſt approbata.xvij.queſtione quarta id conſtituimus.

¶ ante diluuium inconcuſſa fuit libertas: nec obſequia ſeruitutis a conſortibus exigebantur.xxxv.diſ.ſexto.poſt medium.

¶ ſi ſeruitus nō eſſet ebrietas non fuiſſet ibidem.

¶ clericus epiſcopo ſuo inſidias vel iniurias inferens in ſeruitutem perpetuam curie eſt tradēdus.xi.q.i.ſtatuimus.iij.q.iiij.clericus.

¶ cōcubina dyaconi vel ſacerdotis a principe in ſeruitutē eſt redigenda.xxxij.diſ.eos.qui.

¶ meritorium eſt libertatem dare ſeruis.xij.q.ij.cum redemptor.

¶ ſerui eccleſie angariis ſecularium iudicū moleſtari non debent.xij.q.ij.eccleſiarum.

¶ eccleſie ſerui etiā bene meriti ſine cōpenſatione non debēt dari libertati.xij.queſtione.ij.ſi quos ⁊.c.epiſcopus.qui.

¶ ſerui miniſtris eiuſdem eccleſie gratis poſſunt dari.xij.q.ij.eccleſias.

¶ libertati dati ſi non fuerint grati in ſeruitutem redigantur.xij.q.ij.epiſcōpus qui.

¶ frequēter fugitiui poſſunt vēdi.xij.q.ij.fugitiui

¶ ſi ſeruus promouetur ſciente domino: ⁊ contradicente remanebit in ordine promptus: ſed epiſcopus vel qui cum preſentauit duplum reſtituet.liiij.diſ.ſi ſeruus abſente.

Itē ſi preſens eſt dn̄s ⁊ cōſentit eo ipſo ſeruus liber efficitur.liiij.diſtinctione ſi ſeruus ſciente.

Item ſi dominus eſt abſens ſiue preſens. ⁊ ſcit ⁊ tacet: videtur conſentire.ibidem.

¶ ſi dominus neſcit promotionem ſerui infra anū poterit reclamare ⁊ reuocare.ibidem.

¶ ſeruus indebite promotus.ſi infra dyaconatum fuerit degradatus ad priſtinū ſtatū reducit.liiij.diſ.nullus ⁊.c.ſe.⁊.c.ſiquis obligatus.⁊.c.de rebus.§.ceterum.

¶ ſeruus monachus factus inſcio domino infra triennium nō debet profiteri. Infra quod tempus ſi nō requiritur libere monachus remanebit liiij.diſ.ſi ſeruus ſciente.

De hac materia habes vbi agitur de ordine ⁊ de clericis.

De ſeruitute habes vbi agitur de libertate: ⁊ de libertis: ⁊ de manumiſſione.

¶ ſpiritualis ſeruitus peccati: relaxata eſt per incarnationem chriſti.xii.q.ii. cum redemptor.

¶ clericus qui altari ſeruit: de altari viuere debet duodecima.q.i.clericus qui.⁊.c.ſe.

¶ principes ⁊ prelati deo ſeruiunt: bene viuendo ⁊ fideliter ſubditos regendo.xxiii.queſtione.iiii.ſi eccleſia in fine.

Seueritas ¶ ſeueritas non aīo ſeruiendi ē exercēda: ſed aīo medendi.lxxxvi.diſ.odio.⁊.c.ſe.

¶ in delinquentes ſeueritas cum benignitate ē temperanda.xlv.diſ.diſciplina.⁊.c.ſunt.⁊.c.xxiii.q.iiii.quid faciet.⁊.c.quod chriſtus.

¶ ſicut contumacibus ſeueritas ē oſtendenda: ſic humilibus ⁊ penitentibus locus venie non debet denegari.v.q.v.quanto in fi.

¶ melius eſt cum ſeueritate diligere ꝙ cum leuitate decipere.v.queſtione.v.non omnis.

¶ prelatus officium ſeueritatis diligentiſſime implet: qui non ex odio ſed ex dilectione ſubditum corrigit. vigeſimatertia q.iiii.ita plane.

¶ propter multitudinē ⁊ plurima ſtragem detrahēdum eſt ſeueritati.l.di.vt conſtitueretur.xxiii.q.iiii.cum quiſqꝫ.⁊.c.ipſa pietas ante finem.

¶ vbi ſciſma nō timetur nō debet dormire ſeueritas diſcipline.xxiii.q.iiii.cū quiſqꝫ.⁊.c.quidā.in fine.

¶ vbi fidei ſubuerſio ⁊ ruina fratrum timetur nerui ſeueritatis non debent diſſolui.l.diſ.abſit.

¶ dignum ē vt ſeueritatē eccleſiaſtice diſcipline ſentiat: qui ſanctorū patrum inſtituta ſeruare contēnit.lv.diſ.nullus in fine.

¶ qui dei ⁊ ſanctorum patrū cōtēnit mandata iuſtū eſt vt ſenioribus corrigatur vindictis.vt ceteri ſumant ſeueritatis ⁊ bonitatis exemplum.xxiii.q.iiii.iuſtum.

¶ prelati quandoqꝫ verētes peccātium linguas ſeueritatis in corrigendo efficiuntur immemores xlv.diſ.ſed illud.

¶ quāto maius ē peccatū: tanto maiori ſeueritate ē corrigendum.i.q.iii.ex.multis circa medium.

De hac materia habes vbi agitur de auſteritate: ⁊ de correctione.

Sigillum. ¶ quālibet eccl'ia cathedral' vel colegiata ꝫ habere ſigil

lum ⁊ hoc dicitur ſigillum capituli. lxxiii. di. in nomine in fine. xix. q. quarta ſtatuimus.

Signum. ¶ per facta ⁊ verba notificatur alius diſpoſitio cordis. de pe. di. ii. §. querendum.

¶ quis ſint vera q̄dā: non tamen ſunt credenda iudici niſi certis ſignis demōſtrēt. xi. q. iii. q̄uis

¶ ſpāle ſignum filii dei fuit: q̄ ſpiritus ſanctus dſcēdēs māſit ſuper eum. de pe. di. ii. §. querēdum.

¶ tunc ſignum eſt ſpiritum ſanctum ad tempus i in ſanctos veniſſe cum ſigna miraculorum per ipſos facta patefacta ſunt ibidem.

¶ aliqui demones videntur ſigna facere: ⁊ nō ſūt xxvi. q. v. nec mirum circa medium.

De hac materia habes vbi agitur de demonibus.

Silentium. ¶ cultus iuſticie eſt ſilētium. v. q. iiii. in loco.

¶ indiſcretum ſilentium prelati eſt dum eos q̄ erudiri poterāt timore dereliquit. xliii. di. ſit rector

¶ ſimplex conuerſatio abſq; ſermone quantum exemplo ꝓdeſt tātum ſilētio nocet. xliii. di. §. i.

De hac materia habes vbi agit de taciturnitate.

Similitudo. ¶ homo ad ſimilitudinē dei creatus ē agendo ꝙ plus hoīe attribuit: q̄a nō dicit ad ſimilitudinem dei cōdit᷑: ſed ſignaculum ſimilitudinis. de. pe. diſ. ii. §. quia vero reprobi poſt medium.

¶ ſimiles fuerunt petrus ⁊ paulus deuotiōe ⁊ merito ſecunda queſtione ſeptima beati.

Simon. ¶ ſimō mag᷒ fuit ex iudea nat᷒. xxii. q. iiii. recurrat circa medium.

¶ ſimoni baptiſmū ſimulatiōe acceptū nō ꝓfuit. q̄a poſt non penituit. xxvii. diſ. q̄ interrogaſti.

Symonia. ¶ ſymonia ē ſtudioſa voluntas emēdi vel vendendi aliquid ſpirituale p̄ma q. i. ſtudet.

¶ ſymonia cōmittit᷑ prece vel precio vel obſeqo. i. q. prima ordinationes ⁊. c. ſunt nonnulli.

¶ nullū vitiū ſic reſpicit iniuriam dei. ⁊ ideo inter alia illud grauius corripuit. i. q. i. quibuſdam.

¶ ſimoniaca hereſis ante oēs alias hereſes pullulauit prima queſtione prima cum liqueat.

¶ giezi i veteri teſtamēto: ⁊ ſymon magus i nouo p̄ncipium fuerūt ſymonie. i. q. i. qui ſtudet.

¶ i cōmiſſione ſymonie quātitas eſt attēdenda. i. q. i. iudices poſt medium.

¶ parue res ſicut eſculenta non videtur inducere ſymoniam ibidem.

¶ vt ois ſuſpitio ſymōie vitet᷑: nō paſtillū ꝓ aliq̄ ſpirituali det᷑. i. q. iii. ſiquis obiecerit.

¶ ſine pacto datum munus poteſt accipi prima. q. i. quicquid.

¶ tam dans q̄ accipiēs aliq̄d ꝓ ſpūali committit ſymoniam. i. q. i. duos conſtituerit.

¶ per carnales preces cōmittit᷑ ſymonia. i. q. i. ſūt non ⁊ tribus cap. ſeq. viii. q. ii. c. i.

¶ ꝓ digno preces fundere non eſt ſymoniam committere. i. q. i. latorem.

¶ ille prelatus ſymoniā cōmittit qui nō nummo ꝑ cu: ſed nūmo fauoris ordinem vel beneficium tribuit. i. q. i. ſunt nonnulli.

¶ ille ſymoniam fugit q̄ manus ſuas ab oī munere excutit. i. q. i. ſunt nonnulli: ⁊. c. ſe.

¶ ſymonia licet ſit execrabile vitium tamē heu nimis eſt vſitatum. i. q. i. reperiuntur.

¶ ſymoniacus ſicut nō habet ſpūale qḋ ꝓ temporali emit: ſic nec tēporale pōt retinere: qḋ ꝓ ſpūali dedit vel accepit. i. q. i. qui ſtudet.

¶ ſymoniaci ſi nō renunciant ⁊ penitent: in eternū peribunt. i. q. i. ſi quis neq;.

Item adeptis priuantur. i. q. i. p̄ſbyter ſi.

Item excommunicantur. i. q. i. quicunque ſacros ⁊ capitulo qui ſtudet.

Itē deponūt᷑. i. q. i. ſiq̄s epiſcop᷒. ⁊. v. c. capitulis ſe. ⁊. q. iii. ea que. ⁊ c. ex multis. ⁊ q. vii. ſiqs omnem

Item heretici reputantur. prima queſtione prima q̄cunq;. ⁊ duobus ca. ſe.

Itē q̄buſcūq; pſonis tanq̄ heretici accuſant᷑. vi. q. i. quero ergo. §. porro. ⁊. §. ſed cum omnes.

¶ ſymoniacus ipſo iure videt᷑ excōmunicatus. ⁊ a participatione ſacramentorum ſegregandus. i. queſtione prima reperiuntur.

Itē quādoq; corporaliter puniuntur. i. q. i. q̄ ſtudet Exēplum ibi de giezi: qui lepra percuſſus fuit.

Item officium ſuum non iuſte exequitur. i. q. i. qui ſacros ⁊. c. qui perfectionem.

Item ſacramenta indigne largitur. prima queſtiōe prima quicunq; ſacros.

Item ſacerdos non merito: ſed nomine tantum dicitur prima. q. prima cap. ē.

¶ aliquod munus dare pro prebenda. vel dignitate eſt graue peccatum. i. q. vi. per totū.

¶ emens vel vendens prelatura in prauitatem incurrit ſymoniacam: ⁊ eternā dānationē. prima. queſtione prima preſbyter ſi.

Item tam ea q̄ ordine ſuo priuatur ibidem ⁊. c. reprimitur. ⁊ capitulo ſanctorū.

Itē prebenda ſymoniaca cū ſalute anime nō poteſt retineri tredecima. diſ. nerui. §. alijs.

¶ prelatura per ſymoniam vel multā ambitionē adepta: etiam ſi moribus non offendat. malo exitu terminetur: quia difficile eſt vt bono peragantur exitu que malo ſunt inchoata principio. prima. queſtione prima. principatus.

¶ vbi prelatus per ſymoniam vel ambitionem intrat ibi populi plus lamenda eſt calamitas q̄ ſalus. i. q. i. fertur. §. vulneratos.

¶ ſymoniace ſcienter beneficium habens de rigore iuris priuandus ē eo. i. q. i. preſbyter ſi ⁊. q. iii. ea que ⁊. c. ex multis i pricipio ⁊ i fine ⁊. c. ſiquis epiſcopus prebēdas. ⁊. c. ſiquis. dator.

¶ pro omni ſpirituali dare tēporale ſymoniacum eſt. i. q. i. quicquid in principio.

¶ pro habendo regimine q̄cunq; domorū religioſarū vel hoſpitalium dare aliquid ſymonia eſt. i. q. iii. ſiquis prebendas.

Item pro yconomatu vel vicaria dare vel recipere prima. queſtione prima ſiquis epiſcopus.
Itē pro quocūq; officio eccleſie; vel pro adminiſtratione rez eccleſiaſticaꝝ. i. q. iii. ſaluator poſt me.
Item pro iure percipiendi oblationes vel decimas i. q. iii. queſtum. ⁊. c. ſequenti. ⁊. c. ſiquis obiecerit. ⁊. c. ſaluator poſt medium.
Item pro eccleſiis dedicandis. i. q. i. ſiquis prebendas ⁊ queſtione. iiii. eccleſia.
Item pro eccleſiarum primorum lapidum fundatione. i. q. i. nullus epiſcopus.
Item pro baptiſmo ⁊ conſignatione. i. q. i. baptizandus ⁊. c. quicquid ⁊. c. ſequenti.
Item pro criſmate vel cōfirmatione. i. q. i. placuit vt nullus ⁊ capitulo dictum ē. ⁊. c. ſequēti.
Item pro eucbariſtie datione. i. q. i. dictum eſt ſolere in quibuſdam.
Item pro ſepulture exhibitione. ibidem.
Item pro quibuſcumq; eccleſie ſacramentis collatione. i. q. i. quicquid.
Item pro interdicti officij reſtitutione. i. q. i. nullus epiſcopus.
Item ꝓ debiti officij. executiōe. i. q. iij. non ſolum.
Item pro ſcriptura vel auxilio in alicuius ordinatione. i. q. i. ſicut.
Item pro ſententie iuſte: maxime a prelato prolatione prima. q. iii. vendentes.
¶ ſymonia etiam committit cum prelati accuſatio ex pacto ſuſpenditur. xi. q. iij. eupbemium.
¶ collator beneficij ſymoniace. ab officio ſuſpenditur. i. q. iij. ſiquis epiſcopus prebendas.
Item conferens prelaturam ſymoniace: ſi non peniter pergit ad gebennam. i. q. i. cito.
Item a dignitate deponitur. i. q. i. reperiuntur: ⁊. q. iij. ſiquis epiſcopus prebendas.
Item ſacrilegus eſt ⁊ excōicat᷒. i. q. iij. audiuimus.
¶ ſymoniaci in ordine acrius q̄ alij ſymoniaci dannantur. i. q. i. qui ſquis. ⁊. c. quos conſtiterit i. q. iii. vendentes.
¶ quandoq; ſymoniaci ſymoniace ordinantur: ⁊ cum illis non diſpēſatur: ſed porius a proprio gradu cadunt. i. q. i. ſtatuimus.
Item quandoq; ſymoniaci ſymoniace a non ſymoniacis ordinantur: ⁊ hii etiam cadunt ab ordine prima queſtione prima ſtatuimus.
Item quandoq; ſymoniaci non ſymoniace a ſymoniacis ordinantur: ⁊ hij miſericorditer in ordinibus tollerantur. i. q. i. ſtatuimus. ⁊. c. ſe.
¶ in ordine ſymoniaci heretici: reputantur. i. q. i. preſbyter ſi.
Item excomunicantur. i. q. i. quicunq; ſacros.
Item deponuntur. i. q. i. ſiquis epiſcopus per pecuniam ⁊ quatuor. c. ſequentibus.
Item executionem officij non recipiunt neq; habēt prima. q. i. quicumq; ſacros. ⁊. c. gratia. ⁊. c. ordinationes. ⁊. c. quibuſdam.
Item ſi celebrant pollutum ſacrificium offerunt. xlix. diſtinctione ſacerdotes.

¶ ſymōniaci ordinatores: etiam ſi fideles videantur infideles ſunt. i. q. i. cum omnis.
¶ ipſi, tanq̄ ſeruum ſuum ſpiritum ſanctum vendunt. ⁊ ideo proditori iude qui xp̄m iudeis vendidit aſſimilatur. i. q. i. eos qui.
Item anāthematizantur. i. q. i. placuit vt.
Item deponuntur. i. q. i. ſiquis epiſcopus per pecuniam. ⁊. ii. c. ſe. ⁊. c. quicūq; ſacros.
¶ mediator ſymonie infamis efficitur. i. q. iij. ſiquis epiſcopus prebendas.
Item ſi clericus eſt deponitur. i. q. i. reperiuntur.
Item ſi laicus eſt excomunicat᷒. i. q. i. reperiuntur.
¶ varia diſpenſatio eſt circa ſymoniacos. nam diſpenſatur cum eis: vt tantum laicam habebant communionem: quando ſcilicet a ſymoniacis ſcienter in contemptum eccleſie promoti celebrauerunt. prima. q. vij. c. i.
Itē diſpenſatur vt tantū in minoribus miniſtrent quando. ſ. ad illas eccleſias transferri nō poſſunt ſꝫ i ea q̄ emerūt canōice viuere pmittūt. i. q. v. c. i.
Itē diſpēſatur vt remaneāt i ſuſceptis qn̄ nō i ea q̄ emerunt; ſed in alia miniſtrare volunt. i. q. v. c. i.
Item diſpenſatur vt aſcendat ad ſuperiores quādo iſciis ipis alij ꝓ ipſis ſymoniā cōmiſerūt. i. q. i. c. i.

Simulatio

¶ vbi eſt periculum anime licet quoq; vtilitatis cauſa ſimulationem pretendere. xxii. q. ii. vtilem. Exemplum ibi de yeu rege iſrael.
¶ ipſe deus ſimulauit ſe voluiſſe immolationem yſaac quam preceperat. ⁊ poſtea prohibuit. xxii. q. ii. ſi quelibet. §. quoq;.
Item abraam in egypto ſaram vxorem ſimulauit ſororem ſuam eſſe: nec tamē peccauit. xxii. q. ii. queritur. ⁊. §. proximo.
Item iacob ſimulauit ſe eſſe eſau primogenitū yſaac ibidem.
Item iuſtum bellum habētibus quandoq; contra hoſtes expedit ſimulatio. xxiii. q. ii. dn̄s noſter.
¶ nulli ꝑiudicat doloſa ſimulatio. xxii. q. v. q̄cūq;
¶ baptiſmus ſimulatorius non caſſatur. i. q. i. ſpo §. ecce. de conſ. di. iiii. ſolet etiam.
¶ ad oues chriſti non pertinent qui illis ficto corde miſcentur. xxiiii. q. vlt. de illis.
¶ malum eſt religioſo cadere a propoſito ⁊ poſtea ſimulare propoſitum. xii. q. i. certe.
¶ non ſolum in falſis ſed etiam in ſimulatis operibus filii diaboli ſunt. xxii. q. v. cauete.

Simplicitas.

¶ ſimplicitas columbina dicitur que dolo caret: ⁊ hec ſuadetur. vi. queſtione. i. ex merito. xvi. q. i. ſi cupis.
Item ſimplicitas innata: ⁊ hec excuſat a tanto in comiſſis. lxxxvi. diſ. tanta nequitia. circa finem. ⁊. xlvii. diſ. de petro.
¶ tali parcitur ſimplicitati ⁊ venia conced. ē. de conſ. di. ii. ſcriptura. lxxxvi. diſ. tāta nequitia.
¶ ſimplicitas impedit promouendum. xxxix. diſtinctione petrus.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

¶ prelato ꝓmpto ſi hanc habuerit datur ei coadiutor. lxxiiij. diſ. epiſcopoꝝ. vij. q. i. quia frater.
Item abbatibꝰ ꝓꝑ ſimplicitatē nō dātur coadiutores: ſed deponūtur: xviij. q. ij. ſiquis abbas.
¶ ſancta ruſticitas ⁊ ſimplicitas ſolum ſibi ꝓdeſt ⁊ quātū ex vite merito edificat tātū nocet: ſi deſtruentibus nō reſiſtat. ij. q. vij. ſancta quippe.
Item vbi ſimplicitati tātū ſtudeť diſciplia negligiť xj. q. i. fratris.
¶ in ſacramētorum collatione debet eſſe ſimplex ⁊ ſine venalitate conſenſus. i. q. vi. ſicut is.

Sindicus.

¶ per ſindicum abſentis itimatur voluntas. ar. xciiij diſ. c. i. lxv. diſ. non debet.

Singularitas.

¶ ſingularitas i monachis ⁊ contēplatiuis approbatur. xvj. q. i. ſi cupis.
¶ ſingularitas niſi ſit deo cōtraria cōmunē cōſuetudinē nō dꝫ violare. turpis ē eni omnis ꝑs vniuerſo ſuo nō cōgruēs. viij. diſ. que cōtra mores.
¶ ſingularitas moꝝ etiam bonorum inconſuetos ſcandalizat. xij. diſ. illa.
¶ qui ſtrictius viuit: ꝙ habent mores eorum cuꝫ quibus viuit ſingularis ⁊ ſuperſticioſus videtur xli. diſ. quiſquis.
¶ ſingularitas inter conſuetos flagitia reputatur viij. diſ. que contra.
¶ non intereſt quicquid alimentorum ſumat dūmodo non ſit ſingularis. ſed congruat in omnibus generibus alimentorum hijs cum quibus viuendum eſt. xli. diſ. quod dicit.
¶ exceptis religioſis nullus in decantādo diuina officia aliter ꝙ in epiſcopali eccleſia cantantur: debet eſſe ſingularis. xij. diſ. de hijs.

Synodus

¶ ſynodus ex greco reſt ꝓtraꝉ cōitatꝰ vl̄ cet⁹ / cōcilij vero nomē tractū ē a romanis: eo ꝙ ad tractādū cōmuni i ētiōe cōuenīebāt. xv. diſ. ſynodus.
De hac materia tractatum eſt vbi agiť de cōcilijs.

Sobrietas.

De ſobrietate epiſcopoꝝ habes. xxxv. diſ. per totū ⁊. lxi. diſ. per totum.
De ſobrietate habes ſupra: vbi agitur de abſtinentia: ⁊ de cibo ⁊ deieiunio.

Societas.

¶ ſocietas reꝗrit cōcordiam moꝝ. xlij. diſ. ꝙ dicit. ⁊. c clericus.
¶ ſocius tenetur ſocium defendere ab iniuria. xxiij. q. iij. non inferenda.
¶ bonus qui in bonitate permanet non polluitur ſi malo ſocietur xxxij. q. i. non eſt. Exemplum ibi de oſee ⁊ de meretrice.
¶ boni quādoqꝫ luunt ſocietatem malorum. xxiiij q. prima non turbatur.
¶ bonum eſt malum ſociuꝫ declinare: ne ſicut morbida ouis inficiat congeriem ſocietatis. xlv. diſ. ſed illud. xxiiij. q. iij. reſecande. ⁊. c. ecce autem. c. illud ſane.
¶ difficile eſt icorruptū ꝑmanere: q̄ corrupto ſociatur. xxij. q. iiij. quiſquis vl̄ quod poteſt i fine.
¶ tripliciter aſſociatur quis malis. aut committendo. aut fauendo. aut in non corripiendo. xxiij. q. iiij. ita plane.
¶ nō caret ſcrupulo ſocietatis occulte: qui manifeſto facinori deſinit obuiare. lxxxiij. diſ. error xxiij. q. iij. qui poteſt. lxxxv. diſ. culpam facientis.
¶ ſocietas maloꝝ eſt quādoqꝫ tollerāda. ⁊ quādoqꝫ fugienda. vij. q. i. ſuggeſtum ⁊. ii. c. ſequenti.
¶ icātationes ⁊ artes magice fiūt ex ꝗdā peſtifera ſocietate hōiuꝫ ⁊ dmonū. xxvi. q. i. v. i illō. iſi.

Sodoma

¶ peccatū ſodomie exerceť i maculis ⁊ in feminis. xxxii q. vii. vſus.
¶ in peccato ſodomie deordinatur ordinatio dei ⁊ nature. xxxii. q. vii. adulteri.
¶ ſocietas que cum deo eſſe nobis debet violatur cum natura cuius ipſe auctor eſt libidinis peruerſitate polluitur. xxxii. q. vii. flagitia.
¶ peccatum ſodomie: etiam apud gentiles eſt deteſtabile. xxx. ij. q. vii. flagitia.
¶ ſodomie peccatum grauius eſt adulterio. xxxii. q. vii. vſus.
¶ peccatum ſodomie peius eſt ꝙ cum propria matre peccare. xxxii. q. vii. ad ulterii.
¶ loth obtulit ſuas ſtuprari filias vt deteſtādū peccatum ſodomie in aliis impediret. xxxii. q. vii. offerebat.

Sollicitudo.

¶ ſollicitudo temporaliū ſuffocat ſpiritualia. xlix. diſ. hinc etenim. ante medium.
¶ hoc non debet eſſe in clericis ⁊ religioſis. xii. q. i. cui portio deus.
¶ pia ſollicitudo eſt egenorum commodis intendere lxxxvii. diſ. diuine.
¶ cum honoris augmento cura quoque ſollicitudinis debet excreſcere. c. diſ. rationis.
¶ eṗs ſollicitꝰ debet eſſe circa defenſionem pauperum. redemptionem oppreſſorum: ⁊ munitioneꝫ monaſteriorum. lxxxiii. diſ. §. primo.
Item debet eſſe ſollicitus. tanꝙ paſtor circa gregē ſuum. lxxxi. diſtinctione oportet.
De hac materia habes vbi agitur ð negligentia.

Somnus.

¶ negligēs prelatus dormiēti cōparaꝉ. lxxxvi. diſ. fratrē
¶ aliquando ſomnum vanum ⁊ deceptorium dormientibus immittunt demones. xxvi. q. iiii. ſciendum circa medium.
¶ demones maxime in ſomnis infideles deludūt diuerſas eis ſpecies ⁊ ſimilitudines offerentes: ⁊ per deuia queqꝫ ducendo ⁊ hoc cum ſolus patiatur ſpiritus in corpore euenire opinātur. xxvi. q. v. epiſcopi. poſt medium.
¶ ſomniando illuſiones contingunt hominibus multipliciter. vi. di. l. c. teſtamentum. ⁊. c. ſe.

Sors.

¶ ſors non eſt aliquid mali ſed res in humana dubitate diuinā idicas

voluntatem·xxv.q.ij·ſors.

¶ licet ſortibus nil mali inſit tamen prohibētur homines ne ſub hac ſpecie ad antiquos ydolatrie cultus redeant·ibidem·§·proximo.

¶ q̇ ſortibꝰ vtūt ad negocia ſecłaria ⁊ ad vanitatē diuina oracula videt̄ cōuertere·xxvi.q.ij.hīj·qui

¶ ſortes que dicūtur apoſtolorū vel aliorū ſāctorū ſunt dānate·⁊ exercētes ſunt excōicati.xxvj·q.v·ſiquis cleric'.⁊.q·vij.nō obſeruetis·⁊·c.ſe.

¶ omne genus ſortium ſub anathemate prohibet̄ xxvj.q·v.ſortes.⁊·c.ſe.

¶ tempore neceſſitatis: in libris diuinis premiſſa oratione dominica vel alia ſortes videntur concedi·xxvi.q.ij·hīj.qui.⁊.c.ſe.

Sortilegium.

¶ ſortilegi ſūt.qui q̄ſdā iſpectiōes ſortium,vel figurarū futura ꝓmittūt·xxvi.q.i·ſortilegi

¶ qui ſeruant cōſtellationes ſortilegi dicuntur.xxvi.q·v·non liceat.

¶ in kalendis Januarij menſam cum epiſtolis ratione diuinationis parare ſortilegiū eſt committere.xxvi.q.vij.ſiquis.

¶ ligature caractarū vel aliarū rerū quas medicina ñ reqrit.vel obſeruatio ſternutationis aut liminis cōculcatio: aut dierū egyptiorū obſeruatio: ⁊ plura alia noīe ſortilegij.dānāt.xxvi·q·ij.illud qđ.

¶ portare ſuper ſe lapides precioſos vel herbas nō eſt ſortilegium.xxvi.q.vlt.c.vlt·

¶ infirmātibus carmina ſortilega: nil proficiunt xxvi.q·ij·admoneant.

¶ qui ſeruant ſortilegia: ſunt xp̄iane fidei ⁊ baptiſmi violatores.xxvi.q.vij·non obſeruetis.

¶ ſortilegi a diabolo cui deſeruiunt ſunt captiuati·xxvi.q·v.epiſcopi eorum.

¶ ab ep̄is de parrochiis ſunt expellēdi.ibidem·

Item ſortilegi ſunt excōicādi.xxvi·q.v.§.primo·

¶ ſortilegi ſunt ⁊ eis aſſentientes ad accuſationeʒ non ſunt admittendi·ij.q.viij·quiſquis.

¶ ſerui ſi ſint ſortilegi verberibus: ſi liberi carceribus ſunt caſtigandi.xxvi.q.v.cōtra.

¶ qui credit ſortilegijs: quinqʒ annis debet penitere·xxvi.q.v.non liceat.

De hac materia habes vbi agitur de diuinatione ⁊ de incantatione·

Spectaculum.

¶ die ſolēni eccleſiā cōtēnētes ⁊ ſpectacula cuſtodientes: ſunt excomunicandi.de conſ.diſ.i.qui die·

¶ ꝑcipue clerici curioſis ſpectaculis nō debēt intereſſe.de conſ·v.non oportet.xxiij.diſ.his igitur.

¶ clerici ſpectacula ſaltantium debent vitare·xxxiiii.diſ.preſbyteri·

¶ penitēs ſi ꝑfecte vult penitere,debet ſe a ſpectaculis ſeculi cohibere.de pe·diſ·v.§.primo·ante finem·verſu cohibeat·

Spiritus ſanctus.

¶ ſpūs ſāctꝰ eq̄lis ē patri ⁊ filio.de conſ·diſ·v·§.ſpiritui ſancto·

¶ a patre ⁊ filio ꝓcedit.de conſe:diſ.v.ſaluator

¶ ſpiritui ſancto attribuitur potentia miraculorum de conſe.diſ·v.de ſpiritu ſancto.

¶ ſpiritus ſanctus extra eccleſiaʒ nihil operatur.xxiiii.q·i.audiuimus·

¶ non ſciſſuras ſed vnitatem amantes,ſpiritum ſanctum accipiunt.ibidem·

¶ peccata tenere vel dimittere vel excommunicare opus eſt ſpiritus ſancti ibidem.

¶ in domino ſemper manſit ſpiritus ſanctus in aliis vero ſanctis quandoque manet quandoque recedit.de pe·diſ.ii·§·querendum.

¶ nemo poteſt dicere dominus ieſus niſi in ſpiritu ſancto.ibidem poſt medium·

¶ nemo accipit ſpiritum ſanctum niſi intra eccleſiam.xxiiii.q.i·audiuimus·

¶ blaſfemare ſpiritum ſanctum eſt contra ſacros canones propterue agere.xxv·q.i.violato·

¶ apoſtolus abſens corpore preſens ſpiritu corinthum tradidit ſathane,ibidem.xxiiii.q·ii.audiuimus·circa medium.

¶ ſymoniaci non habent ſpiritū ſanctū dirarū ſed ſpiritum mēdacij·⁊ illū aliis dāt.i.q.i·gratiam.

¶ ſeptem modis in ſpiritum ſanctum quis peccat videlicet cum quis male ſentit de perſona ſpiritꝰ ſancti·de conſ.diſ.iiii·hii.vero.

Item cum quis obſtinatur ⁊ dicit omnia mala impunita: ⁊ bona non remuneranda,de pe·diſ.iii.§.adhuc in fine.

Item qui penitus deſperat vt caym qui dixit maior eſt iniquitas mea q̄ vt veniam merear.de pe.diſ.i.voluiſſent·§·ex his.

Item cum quis veritatem cognitam impugnat ſicut illi qui xp̄m dixerunt in belſebuch demonia eicere.i·q.i.eos qui.

Item cum quis quocunqʒ modo mortaliter peccat nam ex hoc ſpiritum ſanctum a ſe fugat.de pe.diſ.iii·inter hec hircum.ii

Item cum quis ſcienter in quocunqʒ mortali peccato perſeuerat·de pe.diſ.iii.ibidem·ante fi.

Item cum quis exiſtens in peccato hʒ propoſitum nunq̄ penitere.de pe·diſ.i·§.poteſt etiam.

Spoliatio.

¶ cū ſpoliat̄ qs rebꝰ vel bñficio ab aduerſario.tūc āte litis igreſſū reſtituit.ij·q.ii·ꝑ totū·iii·q.i.epi v.q.ii.ſi ꝑ marce·xi.q.iii·ſres·xxxiii.q·ii.hiſtoriat

¶ ſi obiiciatur ſpoliato exceptio rei iudicate a q̄ non fuit appellatum tunc non reſtituitur ii.q.vi c.ei qui appellat.§.diffinitiua.

¶ cum ſpoliatur quis a iudice non ſuo hic ſtatim reſtituitur niſi propter graue ſcandalum diſſimuletur·iii.queſtione,ſexta.hec quippe.

¶ ſi ſpoliatur quis a iudice ſuo qui propter iuſtam cauſam abſens inuenitur hic ſtatim reſtituit·vi.queſtione.i.preſentium·ſed abſens ex contumacia ſi infra annum purgare voluerit innocētiam eſt audiendus·xi.q·iii.rurſus.

¶ ſi ſpoliatur quis preſens a ſuo iudice poſt appel-

n

lationem nihil agitur.; ſpoliatus ad omnia reſtituitur.ij.q.vi.c.vlt.§.appellator.

¶ ſi ſpoliatur quis a iudice ſuo ante appellationem ordine iudiciario non reſtituitur.ij.q.vi.c.vlt.§.quādoque vnam.

¶ ſi a iudice ſuo ante appellationem ordine iuris ꝑtermiſſo qſ ſpoliat̄ ſtati reſtituit̄.ij.q.i.notū ſit

¶ ſpoliatus etiam abſens per procuratorem pōt reſtitui iij.q.j.epi.§.ſed notandam.

Sponſe. ¶ ſpōſe pmiſſe nō ſtati dāt dari vt vileſcāt.xxvij.q.ij.iſtitutū.

¶ vno viuente alteri alter non debet coniungi.xx.vij.q.ij.deſponſatam.

¶ vterqꝫ ipſorum altero inuito poteſt religionē approbatam intrare.xxvij.q.ij.deſponſatam.

¶ dos ſponſe ſcripto debet confirmari.xxx.q.i.noſtrates.

¶ propter publicam honeſtatem neuter alterius conſanguineum: nec in vita: nec poſt mortē poteſt accipere.xxvij.q.ij.ſiquis deſpōſauerit aliquam.⁊ c.ſiquis vxorem.⁊ c.ſe.

¶ fornicatio voluntaria: videtur tollere deſponſationis vinculum de futuro.xxvij.q.ij.raptor.

¶ ſponſa iubetur lugere mortem ſponſi ſui; quaſi viri ſui.xxvij.q.ij.omne in ſi.

¶ opprimens ſponſam alterius morte punitur.xxvij.q.ij.omne.

¶ ſponſa quādoqꝫ dicitur vxor: ⁊ ſponſi quādoqꝫ viri.xxvij.q.ij.quapropter.⁊ pluribus.c.ſe.

¶ ſponſus cum ſponſa ob reuerentiam benedictionis prima nocte debent in virginitate permanere.xxiij.diſ.ſponſus.

Sponſalia. ¶ ſpōſalia ſūt futurarū nuptiarū federa.xxx.q.v.noſtrates.

¶ ante ſeptennium nequeunt cōtrahi ſponſalia.xxx.q.ij.§.i.⁊.c.ſe.

¶ ſponſalia inc[illegible]mabilis per parentes contracta non tenent niſi pueri; poſtꝙ ad annos diſcretionis peruenerint conſentiant.xxx.q.ii.c.vbi.

¶ ſponſalia q̄ꝫ contrahuntur per verba de preſenti ⁊ hec quia faciūt matrimonium nō ſoluunt̄ niſi per religionis ingreſſum.xxvii.q.ii.ſcripſit.

Item per frigiditatis perpetuam maleficium.ii.q.v.cōſuluiſti.§.hoc autem.

Item per verba de futuro hec impediunt cum alio contrahendum; ſed non dirimunt iam cōtractū xxvii.q.vlti.c.vlti.⁊.§.ſe.

¶ parentibus non licet puerorū ſponſalia frangere; que vtrorumqꝫ conſenſu contrahuntur.xxxi.q.iij.c.ſi qui.parentes.

¶ euidens ſignum ſponſalium eſt per annullum ſubtractio.xxx.q.v.noſtrates.

De hoc habes.vbi agitur de anulo.

¶ ſponſalia per parentes tantum tractari debent non eſt enim virginalis pudoris eligere maritū xxxi.q.ii.non omnis.§.ſe.

¶ viuente auo pater puelle deſpōſalibus tractādiſ non debet ſe intromittere ſed auus quia ipſe pater eſt in poteſtate aui.xxxii.q.iii.c.i.

De deſponſatione marie cum ioſeph habes.xxvii.q.ii.§.i.

De hac materia ⁊ de conditionibus turpibus ⁊ honeſtis: que fiunt in ſponſalibus habes vbi agit̄ de matrimonio.

Stabilitas. ¶ ſtabilitas prelatis ⁊ clericis i ſuis eccliis ⁊ locis ꝑcipit̄ ⁊ cōtrariū ibi hꝫ.viii.q.nō oportet.⁊ ꝑ omnia.c.vſqꝫ ad capitulum ſancitum.

De ſtabilitate habes: vbi agitur de cōſtantia.

Statera. ¶ ſtatera doloſa que grauius ꝑ ſe leuius pro alio pōderat eſt vitāda.xxiiii.q.i.nō afferamus.

¶ ois iudex ſtaterā geſtare debet: vt i vtroqꝫ pēſo iuſtitiā ⁊ miſericordiā habeat.xlv.diſ.omnis.

¶ quilibet quaſi in ſtatera ſermones ſuos debet pōderare.l.diſ.ponderet.

Statuta. ¶ ſtatuta ſāctorū patrū iuiolabiliter ſūt ſeruāda.xi.di.nolite

¶ eccleſiaſtica ſtatuta quedam apoſtolica traditione quedam auctoritate ſcripture: quedam conſuetudine confirmantur.xi.di.eccleſiaſticarum.

¶ apoſtolica ſtatuta nō debēt negligi nec variari nec ꝑ cōcertatiōēs diſturbari.xxv.q.ii.āputato.

¶ fit ſtatutum propter honeſtatem tenendam.xxxv.q.iii.porro.

D hac mā habes vbi agit̄ de publica honeſtate.

Itē fit ꝑꝑ ihōeſtātē delēdā.de cōſe.diſ.iiii.nec quenꝙ; vbi agitur de immunditiis corporalibus.

Item fit propter vtilitatem habēdam.i.q.vii.tali vbi cōſtituitur propter eccleſie vtilitatem; vt cū illegitime natis diſpenſetur.

Item fit propter inutilitatem euadendam.xii.q.ii.terulas.vbi ſtatuitur ꝙ inutiles res eccleſie alienari poſſunt.

Item fit ſtatutum cauſa diligentie habende.xviii.diſ.peruenit.vbi ſtatuitur vt ſynodi certis temporibus habeantur.

Itē fit cauſa negligētie remouēde.lxxxix.diſ.volumus; vbi ſtatuit̄ ꝙ eps vicariū habeat.

Item fit cauſa neceſſitatis qua ceſſante debet ſtatutum ceſſare.i.q.i.quod pro neceſſitate.

Item fit cauſa facilitatis.lxxx.di.fraternitatē.vbi ſtatuitur ꝙ epales ſedes debent eſſe propinque vt facilius ad electionem archiepi conueniant.

Item fit cauſa maioris mali vitandi.iii.diſtinctione.c.i.⁊.c.ii.

Item fit cauſa maioris boni adipiſcendi.xix.q.ii.due vbi dicitur ꝙ clericus contradicēte epiſcopo religionem poteſt intrare.

Item fit cauſa oppreſſionis vitande.xvi.q.i.predicator.vbi dicitur ꝙ maior minorem opprimere non debet.

Item fit cauſa ſubiectiōis ſeruande.xcv.di.eſto vbi dicitur qualiter epiſcopi ad preſbyteros ⁊ preſbyteri ad epiſcopos ſe debent habere.

¶ legitimũ ſtatutum poteſt diſſolui propter pecca
tis abuſum.lxiiij.diſ.quia ſancta.§.proximo.
Item propter auctoris deteſtationem.xvi.diſ.ca
nones.vbi dicitur ꝙ licet bona ſint que ſtatuerũt
hereticitatem ſunt deteſtanda.
Item propter ſecuriorẽ ꝓuiſionem.de conſe.diſ.i.
vaſa vbi dicit ꝙ pro miniſterio diuino meliora
ſunt vaſa aurea ⁊ argẽtea ꝙ vitrea ⁊ lignea.
Item propter ſtatuti nimium rigorem.xxxiiij.diſti
ctione fraternitatis.
Itẽ ne prebeat malignãdi occaſionem.xij.diſ.nos
cõſuetudinem vbi contra primum ſtatutũ de he
reticis ſtatuitur de donatiſtis nõ promouẽdis.
Item propter maiorem honeſtatem.xxxi.diſ.al ter.
vbi ſtatuitur de grecorum ſacerdotum vxoribus
quod apud latinos diſſoluitur.
Item ꝓpter exempli perniciem.xcvi.diſ.bene vbi.
ſtatutum baſilij licet fuerit ꝓ eccleſia caſſatur.
¶ ſtatutum anteceſſoris caſſatur ſi oppreſſionem
infert.xxxi.diſ.ante terminum.
Item ſi iniuſtitiam continet.xix.diſ.ſecũdum.⁊.x.
q.ij.de precarijs.c.diſ.nouit.
Item ſi caſus iopinatus emergit.xii.q.i.certe.
Itẽ ſi exẽplũ mali iducit.lxiii.diſ.q: ſcã.§.ver.
Item ſi melius alteri fuerit r uelatum.ix.diſ.noli.
Item ſi cauſa vel perſona vel aliquod ſimile cauſaʒ
dederit ſtatuto.xxix.diſ.regule.
De hac materia habes vbi agitur de conſtitutione.

Sterilitas. ¶ in lege moyſi maledi
cta erat ſterilis.xxxij.q.iiij
recurrat.§ huĩs ita.
¶ nulli licet vxorem dimittere ꝓpter ſterilitatẽ.⁊
aliam ducere ꝓp fecũditatẽ.ibidẽ.c.tantum.
¶ nõ videt vere eſſe vxor que procurat cõtra bo
na matrimonij venena ſterilitatẽ.xxxij.q.ij.aliqñ
¶ ſancti patres ꝓpter ſterilitatem vxoꝝ ex ancill
pueros procreauerunt.xxij.q.iiii.§.i.

Stola. ¶ ſtola dicitur orarium.xxiij.di
eccleſiaſtica.
¶ ſtola ẽpſ ⁊ ſacerdos vtrũqꝫ humeꝝ debet ambi
re pectus i modum crucis ſtringẽdo.ad deſignan
dum ꝑ xp̃m crucifixum i pectore portans ſecurus
ſiet iter ꝓſpera ⁊ aduerſa.xxiij.diſ.eccleſiaſti.
¶ q̃ ſiñ ſtola celebrat vel euãgelium legit: grauiter
excedit.vnde ⁊ excõicari precipitur.xxiij.diſ.ec
cleſiaſtica in fine.
¶ diaconus in ſiniſtro humero ſtolam geſtare de
bet vt expedire preſbytero miniſtrare valeat.xx
v.diſ.vnum orarium.
¶ ſacerdos nunꝙ debet corpus xp̃i ſumere vel ꝓ
aliis portare niſi ſtola in pectore ad modũ cru
cis circũſeptus.xxiij.diſ.eccleſia

Studium. ¶ ſtudium apoſtolici de
bet eſſe circa profectum im
perij.xcvii.diſ.victor.
¶ ſtudium epiſcopi debet eſſe: vt diuerſaꝝ ſcientia
rum ſtudium procuret in eccleſiis baptiſmalibus
xxxvii.diſ.de quibuſdam.
¶ ſtudium debet eſſe clericis diuinis officiis intẽ
dere.xxxiii.diſ: his igitur in fine.
¶ clerici ſtudiũ auaricie debet declinare.ibidem.
Item deteſtabile ſtudium ſymonie debent fugere
i.q.i.qui ſtudet.
¶ ſtudium liberalium artium ad vtilitatem eccle
ſie exercendum approbatur.xxxvii.diſ.de quibꝰ
¶ ſtudium in libris poetarum ratione curioſitatꝭ
clericis inhibetur.xxxvii.diſ.fere.per totum.
Item clericis inhibetur ne filios ſuos i eccleſiarum
ſumptibus ſtudiis ſecularium ſciẽtiarũ occupent
xxxvii.diſ.allegant.⁊.c.vino.⁊.c.omne.

Stultum. ¶ ſtultum eſt nolle a quo
cunqꝫ bona diſcere.xxii.diſ.
de conſtantinopolitana.
Item peccati periculum ⁊ pene correſpondentis: ñ
penſãre.xxxviii.diſ.qui ea.vbi dicit: qui ſtultus
erit in culpa ſapiens erit in pena.

Stuprum. ¶ ſtuprum eſt illicita vir
ginum defloratio.xxxvi.
queſtione.i.lex.§.cum ergo.

Subdiaconus. ¶ ſubdiaconi
appellantur: qui
ſubiacent officiis ⁊ ꝓceptis leuitaꝝ.xxi.diſ.cleros
Iteʒ ſubdiaconi officiũ ẽ calicẽ ⁊ patenã ad altare
xp̃i deferre: ⁊ leuitis tradere.xxv.diſ.perlectis.
¶ nullus debet ordinari in ſubdiaconum niſi pro
miſſa caſtitate: xxviii.diſ.de ſyracuſane.§.ecce.⁊
duobus.capitulis ſe.
¶ tẽpore apoſtoloꝝ ſubdiaconatus nõ erat ſacer
ordo.xxi.diſ.§.i.in fine.lx.diſ.nullus in ẽpm.
¶ ſubdiaconus põt eligi i ẽpm: ⁊ nõ i archidiaco
num.lx.diſ.inouamus.⁊.c.nullus.in ẽpm.

Subſcriptio. ¶ ſubſcriptio tabel
lionarii vel ſi non ha
betur tabellio trium teſtium ſubſcriptio ſcriptu
ram facit autenticã.xvi.q.iii.placuit vt.§.põt.
¶ ſubſcriptio requiritur i electiõe.lxiii.diſ.ꝓpro.
Item requiritur in conſtitutionis promulgatione.
xcvi.diſ.bene quidem.xxxv.q.ix.qđ quis.
Item requiritur in ſcientie prolatione.xvii.diſtin.
concilia.§.hinc etiam.
Item requirit in rerum eccleſiãrum alienatione.xii
q.ii.ſine exceptione.
Item requiritur in libertatis datione.xxii.q.ii.ẽps
qui mancipium.
De ſimili materia hẽs vbi agit de ſcriptura.

Succeſſio. ¶ i eccleſiis ñ dʒ eẽ ſucceſ
ſio.viii.q.i.apoſtolica.
¶ epiſcopus non poteſt ſibi ſubſtituere ſucceſſorẽ
viii.q.i.per totum.
¶ filius ſacerdotis vel clerici nõ põt imediate i ec
cleſia ſuccedere patri.i.q.i.ciro turpem.
¶ varietate multiplicis ſucceſſionis aboletur viti
um predeceſſoris.ibidem.
¶ bona defuncti ẽpi ſeruãda ſunt diligẽter ſucceſ
ſori.xii.q.ii.hec huius placiti.⁊.c.licet.⁊.c.cha
ritatem.

Succeſſor. ¶ ſucceſſor factum pre-deceſſoris mutat propter ſubditorum oppreſſionem.xxxi.diſ.ante.
Item pp manifeſtā iniquitatē.c.diſ.nouit.
Item propter exempli perniciem.lxiii.diſ.quia ſancta.§.verum
Item ob iudicis circonuentionem.xxxv.q.ix.apoſtolice.⁊ duobus.capitulis ſequētibus.
Itē ob gratie diſpenſationem.xxxv.q.ix.ſentētiā.
Itē ob originis icertitudinē.lxviii.di.cor epi.
De hac materia habes vbi agitur de ſtatuto.⁊ de conſtitutione.

Suffragium. ¶ ſuffragiū eccleſie facta pro mortuis proſunt.xiii.q.ii.non eſtimemus.
¶ quattuor modis fiunt ſuffragia pro mortuis. aut miſſis.aut elemoſinis.aut ieiunijs.aut precibus.xiij.q.ij.anime
¶ cum pro centum animabus pſalterium vel miſſa dicitur nō minus q̄ ſi pro qualibet earum diceretur accipit.de conſe.di.v.nō mediocriter.
¶ p ſuffragijs mortuoꝝ alij diē tertiū. alij diē ſeptimū;alij triceſimū alij quadrageſimū obſeruare cōſueuerūt.xiij.q.ij.quia alij.
¶ debita ſuffragia mortuorum non reddentes fures ſunt ⁊ ſacrilegi.⁊ ſunt excommunicādi.xiii.q.ij qui oblationes.
De hac materia habes vbi agitur de mortuis ⁊ de elemoſinis.

Superbia. ¶ ſuperbia eſt bona que nō habet quis ſimulare.xi q.iij.ſiquis vero.
Item ſuperbia eſt alijs ſe preferre.xxij.diſtinctione de conſtantinopolitana.
Item ſuperbia eſt vanas opiniones ex ſcripturis ſacris confingere.xxx.diſ.hec autem.
Item ſuperbia eſt ſubditos nō cum beniuolentia: ſed cum aſperitate corrigere.xlv.diſtin.licet non nunquam.
Item ſuperbia eſt arroganter alios inſtruere.xlvi.diſ.hoc habet.xlv.di.recedite.
Item ſuperbia eſt occaſione habitus vel religionis ſimpliciores quoſq̄ deſpicere.xxx.di.ſiquis per ſuperbiam.xlv.di.vera iuſtitia.
Item ſuperbia eſt ſine meritis prefici vel ordinari velle.lix.di.ſi officia.
Item ſuperbia eſt peccatum ſuum in confeſſione nō manifeſte.de pe.di.i.taciturnitas.
Item ſuperbia eſt officia alijs conuenietia ſibi vſurpare.x.di.quoniam.xciii.diſtinctione dyaconi eccleſie ſunt.
¶ nabuchodonoſor propter ſuperbiam in beſtiā eſt mutatus.xvii.q.iiij.miror.

Superfluitas. ¶ ſuperfluitas cibi ⁊ pot⁹ nocet anime ⁊ corpori.de conſe.di.v.nihil enim ſic.⁊ duobus capitulis ſe.
¶ ſuperfluitas temporalium; maxime in clericis arguitur.xlvii.diſ.ſicut.xij.q.ij.aurum
Item arguitur in vſu ciborum ⁊ potuum.xliij.diſ.§.i.⁊.c.ſequenti.
Item arguitur in exceſſu deliciarum ⁊ laſciuiarum xxxv.diſ.eccleſie.xli.diſ.quiſquis.
Item arguitur in imoderata effuſione verboꝝ.xliii diſ.ſit rector.ante finem.
Item in conſtructione edificiorum.lxxxvi.diſ.non ſatis.§.item pulchra.xij.q.ij.gloria.

Superſtitio. ¶ ſuperſtitio eſt: quicquid inſtitutum ē p homines ad facienda ⁊ colenda ydola.vel ad colendam ſicut deum creaturam.xxvi.q.ii.illud qd.
Item ſuperſtitio eſt ſeruare tempora in agendis.in edificiis ichoandis in diebus egyptiacis cuſtodiendis.xxvi.q.vlti.quis exiſtimat.
Item ſuperſtitio eſt pacta quedam ⁊ federa cum demonibus ſubire qualia fiunt per magicas artes xxvi.q.ii.illud quod.
Item ſupſtitio ē ſtricti⁹ viuere q̄ mores eorum cum quibus quis habitat: ſe extendunt.xli.di.quiſquis.

Suſpenſio. ¶ ſuſpēſio ē duplex.ſ.corporalis ⁊ ſpiritualis.
¶ ſuſpenſio iude corporalis non deleuit peccatum ſed auxit ſupplicium.xxiii.q.v.ſi non licet.
¶ qui ſeipſos ſuſpendunt vel aliter occidunt cum iuda perpetue damnationis exitium incurrunt xxiii.q.v.ſi non licet.
De ſuſpenſione iude habes vbi agitur de iuda.
¶ ſuſpendēdus in patibulo ſi digne penituerint: nō ē negāda euchariſtia neq̄ ſepltura: q2 tal h⁹ ſupliciū cedit ad peccati remediū.xiii.q.vlt.c.vl.
¶ ſuſpēſio ſpiritualis ē canonica vel eccleſiaſtica: que contingit in officio ⁊ beneficio.vel in vtroq̄ xxxii.diſ.eos qui.
¶ a canone ſuſpenſi ſunt ipſo facto clerici: publici fornicatores.xxxii.diſ.nullus.⁊.c.ſe.xv.q.viii.ſciſcitantibus.
Item heretici.xxiiii.q.i.ſiquis dederit.⁊.c.ſe.
Item ſciſmatici.i.q.i.quicuq̄.⁊.c.reputuntur.
¶ ſuſpenduntur clerici turpibus queſtibus: ⁊ lucris incūbentes.i.xlviii.diſ.conſequens.
Item ſuſpenduntur ab officio demoniaci ⁊ epulentici: vel conſimilibus vexationibus laborantes.xxxiii.diſ.cōmuniter.⁊.ii.c.ſe.
Item ſuſpenduntur epi vel clerici de inſolentiis ſe non corrigentes.xxxiiii.diſ.quorundam.
Itē ſuſpēdunt clerici platis ſuis iobediētes ⁊ cōtumaces.xi.q.iii.ſiquis vero.⁊.c.abſit.
Itē quicūq̄s ſuſpēdit ab officio intelligit tātū d officio i eccleſia exequēdo.q2 i puato tenet oēs horas dicere.xi.q.iii.ſiquis eps in concilio.
Item in officio eis participantes excomunicantur xi.q.iii.ſiquis epiſcopus damnatur.
¶ non timens ſuſpenſionem excomunicatur.xi.q.iii.ſiquis preſbyter.
Itē deponitur ab honore.xi.q.iii.ſiquis eps.

Suſpitio. ¶ ois ſuſpitio potꝰ ĩpelẽdã ẽ q̃ recipiẽda. vj.q.i. oues.
¶ fidelis homo nõ de facili debet venire in ſuſpi/
tionem. ibidem. xi. q. iij. abſit. nõ glo.
¶ eſt ſuſpitio temeraria ⁊ hec eſt repellenda. quia
non vult deus hominem ab humano iudicari ar
bitrio. ij. q. i. multi poſt me.
Item ſuſpitio probabilis: ⁊ hec recipit probatio/
nem in contrarium. vij. q. i. preſentium.
¶ ſuſpitio ſurgit ex preſumptione iuris vel ex te/
ſtium productione. ij. q. vij. accuſatio quoque.
Item eſt ſuſpitio violenta: ⁊ hec ſufficit ad ſenten
tiam. vt ſi vxor cum adultero in vno lecto inueni
tur. xxxij. q. i. dixit.
Itẽ ex ſignis veriſimilibus: ⁊ ex infamia. ⁊ hec idu/
cit purgationem. ij. q. i. deus. ⁊ q. v. preſbyter.
Item ſurgit ex aduerſariorum confictione. ⁊ hec ẽ
cõtẽnenda. xi. q. iij. in cunctis.
De hac materia habes vbi agitur de preſumptione.

Tabellio. ¶ qlibet ciuitas d̃bet habere tabel/
lionẽ. xvi. q. i. placuit. §. hũs autẽ.
¶ vbi tabellio ad iſtrumẽtũ ſcribẽ
dũ nõ habetur ſufficit trium ſubſcri
ptio ibidem.

Taberna. ¶ tabernas clerici p alijs ñ debẽt tenere. xliij. diſ. nulli.
Item niſi in neceſſitate peregrinationis tabernas
ad comedendum vel bibendum non debent in/
trare. xliij. diſ. clerici.
¶ clericus tabernam frequentans ſi admonitus
non ceſſat debet deponi. xliij. diſ. nulli.

Taciturnitas. ¶ eſt taciturnitas bona ⁊ mala. xliij. diſ.
ſit rector per totum. c.
¶ in concilio vel i capitulo bõa eſt taciturnitas ⁊
mala tumultuoſa verboſitas. v. q. iiij. in loco.
¶ tacenda ſunt corã indignis fidei ſacramenta.
xliij. diſ. id mandatis.
¶ qui in obligatione tacet ipſa taciturnitas ſibi
preiudicat. xxviij. diſ. dyaconi.
¶ taciturnitas mala eſt in peccati confeſſione. de
pe. diſ. i. taciturnitas.
Item in veritatis defenſione. xi. q. iii. quiſquis. ⁊ ẽ
c. nolite timere.
Item in ſubditorum correctione: propter quod pre/
latus canis mutus dicit̃. xliii. diſ. ſit rector.
¶ taciturnitas ſiue bona ſiue mala quãdoq; tra/
hit̃ ad cõſenſum. videlicet ꝓpter fauorẽ ordinis
liiii. di. ſi ſeruus ſciẽte. vbi dicit̃ q̃ dominꝰ ſi ſcit
ſeruum ordinari ⁊ tacet: videt̃ cõſentire.
Item ꝓpter fauorem religionis. xx. q. ij. c. i. ⁊ ii.
vbi dicit̃ q̃ qui anno ⁊ die vno in religione ſtete
rit etiam ſi voce profeſſus nõ ſit videt̃ ex tacitur
nitate in profeſſione conſenſiſſe.
Itẽ ꝓpter fauorem matrimonii. xxix. q. ii. ſiq̃s ite
nuus: vbi dicit̃ q̃ ducens ancillam in vxorẽ ſciẽ/
ter non poteſt eam dimittere: quia tacendo vi/
detur in eam conſenſiſſe.
Item ꝓpter fauorem caſtitatis. xxvii. di. dyaconus
vbi dicitur q̃ ſacrum ordinem recipiens etiã ta
cendo de tenẽda caſtitate in eam cõſentit.
De hac materia habes vbi agitur de ſilentio.

Tangere. ¶ qui iuſtos tangit velut pu pillam oculi domini tangit. ii.
q. vii. accuſatio quoque.
¶ tangere immundum eſt peccatis aliorum cõſen
tire. xxiii. q. iiii. recedite.
¶ cui peccatũ diſplicet ⁊ illud redarguit̃ immun/
dum non tangit. ibidem ⁊. c. tolerandi.
¶ etiã ſine coitu laſciuus tactus: graue eſt pecca/
tum. xxvii. q. v. nec ſolo.

Temeritas. ¶ temeritas ẽ maiorꝫ ſta tuta auſu ꝓprio cõtemne/
re. ii. q. i. notum. vii. q. i. nihil. x. q. i. hanc con/
ſuetudinem in fine. xxi. q. iiii. epiſcopi.
¶ temeritas incurritur cum a ſubditis vita ⁊ facta
ſuperiorum diiudicantur vel reprehẽdunt̃. xxi.
diſ. nolite. xiii. q. ii. placuit. ⁊. c. ſe.
¶ temeritas facilitatis veniã cõtinet ⁊ i cõſultus
calor calũnie vitio caret. ii. q. iii. ſi quẽ. §. notãdũ
¶ temeritas accuſatorꝫ tribus modis detegit̃ aut
enim calũniant̃ aut preuaricantur. aut tergiuer
ſantur. ii. q. iii. ſi quem. §. primo.
De temerario iudicio ⁊ de ſuſpitione habes in ſuis
locis.

Temperantia. ¶ tẽperantia cibi ẽ cũ nõ plus q̃ ne/
ceſſe ẽ ſeruit̃ corpi: ſed ſola eiꝰ infirmitas reficit̃
vt ad vſus exercẽde virtutis aptũ habeat̃. xliiii.
diſ. cõuiuia de conſ. diſ. v. non dico.
¶ tẽperãtia ꝓdeſt aĩe ⁊ corpi: q: nihil ſic hõi pro/
deſt ſic moderata r̃fectio d̃ ꝯſe. di. v. nihil. n. ſic.
¶ nec i mãducãdo nec i abſtinendo cõſiſtit iuſti/
tia: ſed in vtriſq; ſꝫ nature capacitatẽ tẽperãtia.
xli. di. quod dicit. ⁊. iii. c. precedenti.
¶ tẽpore ieiuniorũ maxime eſt ſeruanda de conſe.
diſ. v. ſint tibi ieiunia.
¶ temperantia atienditur in minoribus. xxiii. diſ.
qui epiſcopus.
Item eſt habenda in dandis elemoſynis. lxxxvi.
diſ. non ſatis. §. item pulchra.
Item in infligẽdis penis. xlv. diſ. diſciplina vbi di
cit̃ q̃ de leuitate ⁊ de ſeueritate debet fieri quod
dam temperamentum.

Temporalis. ¶ deus largit̃ tem/ poralia: ꝓpter elemo/
ſyne largitionem. xvi. q. i. reuertimini.
Item propter pietatem factam. xxii. q. ii. ſi quelibꝫ
Exemplum ibi de obſtetricibus.
Itẽ ꝓpter decimarꝫ ſolutionẽ. xvi. q. i. decime.
¶ ſubtrahuntur temporalia: cum ex ipſis non fi/
unt elemoſine. xvi. q. i. reuertimini.
Itẽ cũ nõ ſoluunt̃ decime. xvi. q. i. decime.
¶ contemplatiui ab omni ſtrepitu temporalium
quieſcere debent. xii. q. i. duo.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg